

## SPIS TREŚCI

UCHWAŁY .....	3
ZAGADNIENIA PRAWNE PRZEDSTAWIONE DO ROZSTRZYGNIECIA.....	10
GLOSZY .....	21
ORZECZENIA NIEPUBLIKOWANE .....	47
ORZECZENIA, KTÓRE ZOSTANĄ OPUBLIKOWANE W OSNC 2006, NR 4 .....	56
INFORMACJE .....	62
Dane statystyczne - luty 2006 .....	64

**Redakcja**

**Jacek Gudowski**

Elżbieta Stan-Stanik

**Współpraca**

Marcin Kołakowski, Maciej Machowski,  
Radosław Nowaczewski, Maciej Plaskacz,  
Małgorzata Sekuła, Elżbieta Szczepanowska,  
Tadeusz Zembrzuski, Andrzej Zielony.

**przy udziale**

## UCHWAŁY

Sąd Najwyższy po rozstrzygnięciu przedstawionego przez Sąd Okręgowy we Wrocławiu postanowieniem z dnia 17 czerwca 2005 r., II Ca 3/05, zagadnienia prawnego:

„Czy postanowienie o przysądzeniu własności nie wskazujące osoby zobowiązanej do wydania nieruchomości pozostaje z mocy art. 999 § 1 k.p.c. tytułem egzekucyjnym do wprowadzenia nabywcy w posiadanie egzekwowanej nieruchomości przeciwko osobie egzekwowanego dłużnika posiadającego nieruchomość bez żadnego tytułu prawnego?

w przypadku odpowiedzi negatywnej:

czy sąd, który wydał postanowienie o przysądzeniu własności egzekwowanej nieruchomości nie wskazując osoby zobowiązanej do jej wydania nabywcy, może uzupełnić to postanowienie w tym zakresie w każdym czasie?”

podjął uchwałę:

**Prawomocne postanowienie o przysądzeniu własności stanowi z mocy art. 999 § 1 k.p.c. tytuł egzekucyjny do wprowadzenia nabywcy w posiadanie nieruchomości przeciwko niewymienionemu w tym tytule dłużnikowi egzekwowanemu. Wykonanie wynikającego z takiego postanowienia obowiązku wydania nieruchomości nabywcy następuje po nadaniu klauzuli wykonalności przeciwko dłużnikowi egzekwowanemu.**

*(uchwała z dnia 10 lutego 2006 r., III CZP 127/05, J. Frąckowiak, G. Misiurek, K. Zawada)*

\*

Sąd Najwyższy po rozstrzygnięciu przedstawionego przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu postanowieniem z dnia 23 listopada 2005 r., I ACa 1267/05, zagadnienia prawnego:

„Czy postępowanie w sprawie o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną podlega zawieszeniu w oparciu o art. 174 § 1 pkt 4 k.p.c., gdy w toku sporu została ogłoszona upadłość strony pozwanej obejmująca likwidację majątku dłużnika, a w przypadku udzielenia odpowiedzi przeczącej, czy legitymowanym czynnie w takiej sprawie jest syndyk masy upadłości, w sytuacji gdy przedmiot czynności prawnej, której uznania za bezskuteczną powód się domaga, wchodzi w skład masy upadłości?”

podjął uchwałę:

**Jeżeli w toku postępowania w sprawie o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną nastąpi ogłoszenie upadłości obejmującej likwidację majątku strony pozwanej, postępowanie podlega zawieszeniu na podstawie art. 174 § 1 pkt 4 k.p.c., gdy przedmiot korzyści majątkowej uzyskanej przez upadłego w wyniku kwestionowanej czynności wchodzi w skład masy upadłości.**

*(uchwała z dnia 10 lutego 2006 r., III CZP 2/06, J. Frąckowiak, G. Misiurek, K. Zawada)*

\*

Sąd Najwyższy po rozstrzygnięciu przedstawionego przez Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 26 lipca 2005 r., III CZP 8/05, zagadnienia prawnego:

„Czy dziesięcioletni termin przedawnienia, o którym mowa w art. 442 § 1 zdanie drugie k.c., zawsze powinien być liczony od dnia zdarzenia wyrządzającego szkodę, bez względu na datę powstania czy ujawnienia tej szkody?”

podjął uchwałę:

**Roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym przedawnia się z upływem lat dziesięciu od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę (art. 442 § 1 zdanie drugie k.c.), bez względu na to, kiedy szkoda powstała lub się ujawniła.**

*(uchwała pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2006 r., III CZP 84/05, T. Ereciński, M. Bączyk, T. Bielska-Sobkowicz, H. Ciepła, S. Dąbrowski, J. Frąckowiak, J. Górski, A. Górski, I. Gromska-Szuster, M. Grzelka,*

*J. Gudowski, M. Kocon, I. Koper, Z. Kwaśniewski, G. Misiurek, B. Myszka, H. Pietrzkowski, K. Pietrzykowski, E. Skowrońska-Bocian, Z. Strus, M. Sychowicz, L. Walentynowicz, H. Wrzeszcz, M. Wysocka, K. Zawada, D. Zawistowski, T. Żyznowski)*

\*

Sąd Najwyższy po rozstrzygnięciu przedstawionego przez Sąd Okręgowy w Katowicach postanowieniem z dnia 21 listopada 2005 r., IV Cz 1278/05, zagadnienia prawnego:

„Czy dopuszczalne jest nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu na podstawie art. 788 § 1 k.p.c. na rzecz banku powstałego w wyniku połączenia z innym bankiem, który wystawił wymieniony tytuł egzekucyjny?”  
podjął uchwałę:

**W razie połączenia banków można nadać bankowemu tytułowi egzekucyjnemu wydanemu przez bank przejmowany klauzulę wykonalności na rzecz banku przejmującego (art. 788 § 1 k.p.c.).**

*(uchwała z dnia 22 lutego 2006 r., III CZP 129/05, J. Gudowski, G. Bieniek, J. Górowski)*

\*

Sąd Najwyższy po rozstrzygnięciu przedstawionego przez Sąd Okręgowy w Krakowie postanowieniem z dnia 6 grudnia 2005 r., XII Gz 692/05, zagadnienia prawnego:

„ a) Czy w myśl zasady wynikającej z treści art. 397 § 2 k.p.c. do zażaleń sporządzanych przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego, a niespełniających wymagań w zakresie wskazania zaskarżonego postanowienia (zarządzenia), sformułowania wniosku o zmianę lub uchylenie postanowienia (zarządzenia), zwięzłego uzasadnienia zażalenia stosuje się odpowiednio art. 370<sup>1</sup> k.p.c.;

b) w przypadku udzielenia pozytywnej odpowiedzi w przedmiocie zagadnienia opisanego w pkt a), czy Sąd drugiej instancji zobowiązany jest zawiadomić właściwy organ samorządu zawodowego o dostrzeżonych uchybieniach?”  
podjął uchwałę:

**Zażalenie sporządzone przez adwokata, radcę prawnego lub rzecznika patentowego, niezawierające wskazania zaskarżonego postanowienia, wniosku o jego zmianę lub uchylenie albo uzasadnienia (art. 394 § 3 k.p.c.), podlega odrzuceniu bez wzywania do usunięcia tych braków (art. 370<sup>1</sup> w związku z art. 397 § 2 k.p.c.);**

odmówił podjęcia uchwały w pozostałym zakresie.

*(uchwała z dnia 22 lutego 2006 r., III CZP 6/06, J. Gudowski, G. Bieniek, J. Górski)*

\*

Sąd Najwyższy po rozstrzygnięciu przedstawionego przez Sąd Apelacyjny w Katowicach postanowieniem z dnia 6 grudnia 2005 r., I ACa 1883/05, zagadnienia prawnego:

„Czy w przypadku bezprawnego uniemożliwienia dokonania zabiegu przerwania ciąży, będącej następstwem gwałtu, zakres obowiązku naprawienia szkody obejmuje koszty utrzymania dziecka?,

w razie udzielenia odpowiedzi twierdzącej na powyższe pytanie:

czy w przypadku niewykrycia sprawcy gwałtu zakres obowiązku naprawienia szkody obejmuje koszty utrzymania dziecka ponoszone przez matkę także w części, która obciążałaby ojca dziecka?”

podjął uchwałę:

**Podmiot odpowiedzialny za bezprawne uniemożliwienie dokonania zabiegu przerwania ciąży, będącej następstwem gwałtu, którego sprawca nie został wykryty, ponosi koszty utrzymania dziecka w takim zakresie, w jakim matka dziecka sprawująca osobiste starania o jego utrzymanie i wychowanie nie jest w stanie zaspokoić usprawiedliwionych potrzeb dziecka.**

*(uchwała z dnia 22 lutego 2006 r., III CZP 8/06, J. Gudowski, G. Bieniek, J. Górowski)*

\*

Sąd Najwyższy po rozstrzygnięciu przedstawionego przez Sąd Okręgowy w Toruniu postanowieniem z dnia 10 listopada 2005 r., VI Ga 115/05, zagadnienia prawnego:

„Czy członek wspólnoty mieszkaniowej jest osobą trzecią w rozumieniu art. 822 k.c. w sytuacji, gdy za poniesioną przez niego szkodę odpowiada wspólnota z tytułu nienależytego wykonania zarządu nad nieruchomością wspólną?”  
podjął uchwałę:

**Członek wspólnoty mieszkaniowej jest osobą trzecią w rozumieniu art. 822 k.c. w sytuacji, gdy za poniesioną przez niego szkodę odpowiada wspólnota z tytułu nienależytego wykonania zarządu nad nieruchomością wspólną.**

*(uchwała z dnia 28 lutego 2006 r., III CZP 5/06, G. Misiurek, I. Gromska-Szuster, I. Koper)*

\*

Sąd Najwyższy po rozstrzygnięciu przedstawionego przez Sąd Okręgowy w Toruniu postanowieniem z dnia 21 grudnia 2005 r., VIII Ca 611/05, zagadnienia prawnego:

„Czy wysokość opłaty rocznej zaktualizowanej na podstawie art. 77 ust. 1 w związku z art. 72 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (jedn. tekst: Dz.U. z 2004 r. Nr 261, poz. 2603) podlega zwiększeniu o podatek VAT przewidziany w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U. Nr 54, poz. 535 ze zm.)?”

**odmówił podjęcia uchwały.**

*(postanowienie z dnia 10 lutego 2006 r., III CZP 1/06, J. Frąckowiak, G. Misiurek, K. Zawada)*

\*

Sąd Najwyższy po rozstrzygnięciu przedstawionego przez Rzecznika Ubezpieczonych wnioskiem z dnia 5 sierpnia 2005 r., RU/223/05/A1D, zagadnienia prawnego:

„Czy na podstawie przepisów art. 13 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, UFG i PBUK w związku z art. 361 i 363 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93 ze zm.) zakład ubezpieczeń wypłacając odszkodowanie z umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych może:

1. pomniejszyć je o różnicę między wartością nowych części potrzebnych do jego naprawy a wartością wynikającą ze stopnia ich zużycia (tzw. amortyzację, urealnienie wartości części czy merkantylny ubytek wartości)?

2. ograniczyć poszkodowanym prawo do wyboru rodzaju części zamiennych potrzebnych do naprawy pojazdu?

**odmówił podjęcia uchwały.**

*(postanowienie składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2006 r., III CZP 91/05, T. Ereciński, M. Bączyk, J. Górowski, M. Kocon, K. Pietrzykowski, Z. Strus, D. Zawistowski)*

\*

Sąd Najwyższy po rozstrzygnięciu przedstawionego przez Rzecznika Ubezpieczonych wnioskiem z dnia 5 sierpnia 2005 r., RU/222/05/EK, zagadnienia prawnego:

„Czy należności zasądzone na podstawie art. 46 § 1, 2, art. 47 § 3 oraz art. 49 § 1 k.k. w zw. z art. 39 pkt 5, 6, 7, k.k. od posiadacza pojazdu mechanicznego bądź kierującego pojazdem podlegają zaspokojeniu przez zakład ubezpieczeń na podstawie umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych?”



**odmówił podjęcia uchwały.**

*(postanowienie składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2006 r., III CZP 95/05, T. Ereciński, M. Bączyk, J. Górowski, M. Kocon, K. Pietrzykowski, Z. Strus, D. Zawistowski)*

\*

Sąd Najwyższy po rozstrzygnięciu przedstawionego przez Sąd Okręgowy w Tarnowie postanowieniem z dnia 1 grudnia 2005 r., I Ca 335/05, zagadnienia prawnego:

„Czy właścicielowi gruntu, którego granice zostały przekroczone przy wznoszeniu budynku na nieruchomości sąsiedniej – pozbawionemu prawa żądania przywrócenia stanu poprzedniego (art. 151 zdanie pierwsze k.c.) – przysługują, niezależnie od uprawnień określonych w zdaniu drugim cytowanego przepisu, w stosunku do osoby naruszającej w ten sposób prawo własności tzw. roszczenia uzupełniające, o których stanowi art. 224 § 2 i art. 225 k.c.?”

**odmówił podjęcia uchwały.**

*(postanowienie z dnia 28 lutego 2006 r., III CZP 3/06, G. Misiurek, I. Gromska-Szuster, I. Koper)*

## **ZAGADNIENIA PRAWNE PRZEDSTAWIONE DO ROZSTRZYGNIĘCIA**

III CZP 15/06

**„Czy w przypadku ustanowienia i sprzedaży przez Polskie Koleje Państwowe Spółkę Akcyjną w Warszawie odrębnej własności lokalu mieszkalnego jednemu z byłych małżonków, którym wspólnie przysługiwało prawo najmu tego lokalu, a które przy podziale majątku wspólnego przyznane zostało przez sąd tylko jednemu z nich, nabywca może skorzystać z pomniejszeń ceny sprzedaży tego lokalu, o których mowa w art. 44 ust. 2 i 4 ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe” (Dz.U. z 2000 r. Nr 84, poz. 948 ze zm.), które przysługiwałyby mu osobiście na podstawie powołanych przepisów, czy też mógłby także skorzystać z pomniejszeń, które przysługiwałyby na podstawie tych przepisów drugiemu z byłych małżonków na datę prawomocnego podziału majątku, gdyby prawo najmu lokalu zostało przydzielone temu drugiemu małżonkowi?”**

*(postanowienie Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 6 października 2005 r., II Ca 364/05, D. Iskra, G. Grymuza, E. Popek)*

Jedno z małżonków w trakcie trwania małżeństwa było pracownikiem Przedsiębiorstwa Państwowego „Polskie Koleje Państwowe”, z którym zawarło umowę najmu mieszkania zakładowego. Prawo najmu lokalu zakładowego nie weszło jednak w skład majątku wspólnego obojga małżonków, zgodnie bowiem z obowiązującym w dniu zawarcia umowy najmu art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1974 r. – Prawo lokalowe (Dz.U. z 1987 r. Nr 30, poz. 165 ze zm.) w stosunku do mieszkań zakładowych nie miał zastosowania art. 10 ust. 3 tej ustawy, przewidujący, że małżonkowie wspólnie zajmujący lokal mieszkalny są z mocy prawa najemcami tego lokalu, chociażby umowa najmu została zawarta tylko przez jednego

z nich lub przydział lokalu pozostającego w dyspozycji terenowego organu administracji państwowej nastąpił na rzecz jednego z małżonków.

W dniu 12 listopada 1994 r. weszła w życie ustawa z dnia 2 lipca 1994 r. o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych (Dz.U. z 1994 r. Nr 105, poz. 509 ze zm.). Zgodnie z art. 58 ust. 1 tej ustawy, umowy najmu dotychczasowych mieszkań zakładowych, bez względu na ich treść, stają się z mocy prawa umowami zawartymi na czas nieoznaczony, chyba że najem będzie związany ze stosunkiem pracy. W takim przypadku umowa staje się umową na czas oznaczony. W dniu 12 listopada 1994 r. małżonkowie stali się współnajemcami przedmiotowego lokalu, gdyż art. 7 tej ustawy przewidywał, że małżonkowie wspólnie zajmujący lokal są z mocy prawa najemcami lokalu, chociażby umowa najmu została zawarta tylko przez jednego z nich. Powyższy przepis zakładał również, że prawo najmu lokalu objęte było pozamałżeńskim ustrojem majątkowym i było niezależne od niego. Małżonek zachowywał zatem uprawnienia współnajemcy również po orzeczeniu rozwodu i to bez względu na datę i sposób nawiązania stosunku najmu. Sąd Okręgowy powołał się w tym zakresie na stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 6 października 1998 r., II CKU 46/98 (Prok. i Pr. 1999, nr 1, poz. 38).

Małżeństwo stron zostało rozwiązane przez rozwód. Wraz z ustaniem małżeństwa łącząca małżonków wspólność łączna prawa najmu lokalu przekształciła się we wspólność tego prawa w częściach ułamkowych.

Sąd Okręgowy zauważył, że podstawą przedstawionego zagadnienia prawnego jest założenie, iż prawo najmu lokalu mieszkalnego istnieje i przysługuje obojgu byłym małżonkom. Uznał, że najistotniejszym problemem, który pojawił się w toku postępowania o podział majątku wspólnego małżonków było ustalenie wartości prawa najmu lokalu mieszkalnego. W tym zakresie Sąd Okręgowy odwołał się do poglądu Sądu Najwyższego wyrażonego w uchwale z dnia 24 maja 2002 r., III CZP 28/02 (OSNC 2002, nr 12, poz. 150), zgodnie z którym wartość prawa najmu lokalu komunalnego, objętego podziałem majątku wspólnego, stanowi różnica między czynszem wolnym a czynszem regulowanym, z uwzględnieniem prawdopodobnego okresu trwania najmu.

Sąd Okręgowy nie zakwestionował ww. stanowiska Sądu Najwyższego, jednak zauważył, że zaprezentowany sposób ustalenia wartości prawa najmu lokalu mieszkalnego nie może mieć zastosowania w rozpoznawanej sprawie ze względu na

specyfikę sprawy, która przejawia się w tym, że z prawem najmu lokalu mieszkalnego wiąże się ściśle możliwość wykupu tego lokalu przez najemcę na podstawie art. 41, 42 i nast. ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe” (Dz.U. z 2000 r. Nr 84, poz. 948 ze zm.). Ponadto osobom, wymienionym w art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2000 r., przysługuje prawo pierwszeństwa w nabyciu lokalu mieszkalnego w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami na zasadach preferencyjnych, określonych w niniejszej ustawie. Preferencyjne zasady nabycia odrębnej własności lokalu dotyczą między innymi ceny tego lokalu, określonej w art. 44 ust. 2 ustawy z dnia 8 września 2000 r.

W ocenie Sądu Okręgowego, wartością prawa najmu lokalu mieszkalnego powinna być zatem kwota odpowiadająca różnicy pomiędzy wartością rynkową lokalu wraz z udziałem w części wspólnej budynku i udziałem w wieczystym użytkowaniu gruntu a wartością kwoty zapłaconej przez nabywcę tytułem ceny przy zakupie tego lokalu. Taki sposób ustalenia wartości prawa najmu uwzględnia okoliczność, że prawo najmu niezwłocznie po prawomocnym zakończeniu postępowania ustanie na skutek nabycia przez najemcę przedmiotu najmu.

Sąd Okręgowy powziął jednak wątpliwość co do wysokości kwoty, która powinna zostać odliczona od rynkowej wartości lokalu, tj. wysokości preferencyjnej ceny zakupu lokalu. Problem ten sprowadza się do rozstrzygnięcia przedstawionego zagadnienia prawnego. W ocenie Sądu Okręgowego, za odpowiedzią twierdzącą na przedstawione zapytanie prawne przemawia charakter prawa najmu, które wspólnie przysługiwało i nadal przysługuje małżonkom. Istotnym argumentem w tym zakresie jest również fakt, że gdyby lokal miał być kupiony przez małżonków na współwłasność łączną, albo przez byłych małżonków na współwłasność w częściach ułamkowych, o zakresie pomniejszeń decydowałby zarówno okres trwania najmu, jak i okres pracy jednego z małżonków u wynajmującego. Ponadto uprawnienia do pomniejszeń ceny wiążą się z prawem najmu, które wchodziło w skład majątku wspólnego i nie ustało po rozwiązaniu małżeństwa przez rozwód, tylko zmieniło swój charakter prawny.

Za udzieleniem negatywnej odpowiedzi na przedstawione zagadnienie prawne przemawia natomiast okoliczność, że stosunek pracy łączący drugiego małżonka z wynajmującym jest stosunkiem ściśle osobistym, a prawo najmu lokalu zakładowego od dnia 12 listopada 1994 r. przysługiwało na mocy przepisów prawa tylko małżonkowi

zatrudnionemu przez wynajmującego. Sąd Okręgowy zauważył jednak, że jest to argumentacja słaba.

E.S.S.

\*

III CZP 16/06

**„Czy po zbyciu przez dłużnika zajętej nieruchomości dopuszczalne jest przyłączenie się innego wierzyciela do postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko zbywcy, w sytuacji gdy czynność prawna, w wyniku której nastąpiło zbycie nieruchomości, nie została uznana za bezskuteczną w odniesieniu do roszczeń tego wierzyciela?”**

*(postanowienie Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp., z dnia 16 grudnia 2005 r., V Ca 531/05, A. Mazurkiewicz, J. Sojka-Kardas, D. Soroka)*

Sąd Okręgowy podkreślił, że analiza przepisów dotyczących postępowania egzekucyjnego prowadzi do wniosku, iż ustawodawca nie wskazał granicznego terminu, do upływu którego może nastąpić przyłączenie się wierzyciela do egzekucji. Należałoby więc przyjąć, że przyłączenie się wierzyciela do już toczącej się egzekucji możliwe jest aż do zakończenia postępowania egzekucyjnego, a zatem prawomocnego umorzenia egzekucji lub prawomocnego postanowienia o przysądzeniu własności (art. 1003 § 1 k.p.c.).

Zdaniem Sądu przedstawiającego pytanie prawne pojawia się jednak poważna wątpliwość, czy powyższy termin do przyłączenia się kolejnego wierzyciela do toczącej się egzekucji z nieruchomości, będzie dotyczył także sytuacji, w której inny wierzyciel skieruje egzekucję do nieruchomości wprawdzie zajętej zgodnie z art. 924 i 925 k.p.c., ale przeniesionej na nabywcę. Nie można nie zauważyć, że w przedmiotowej kwestii odwołać się należy nie tylko do brzmienia art. 930 § 1 k.p.c., które wskazywałoby, iż rozporządzenie nieruchomością po jej zajęciu nie ma wpływu na dalszy bieg postępowania egzekucyjnego, ale trzeba również wziąć pod uwagę przepisy ustawy z 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece. Zgodnie z treścią

art. 1 ust. 1 tej ustawy, księgi wieczyste prowadzi się w celu ustalenia stanu prawnego nieruchomości, natomiast w myśl art. 3 ust. 1 cyt. ustawy domniemywa się, że prawo jawne z księgi wieczystej jest wpisane zgodnie z rzeczywistym stanem prawnym. Dokonanie w księdze wieczystej wpisu o wszczęciu egzekucji z nieruchomości, jak też wpisu o przyłączeniu się kolejnych wierzycieli, pełni w związku z tym funkcję ostrzeżenia w stosunku do osób trzecich, także potencjalnego nabywcy. Gdyby dopuścić zatem, że po rozporządzeniu nieruchomości do postępowania egzekucyjnego będzie mogło przystąpić nieograniczenie wielu wierzycieli, o ile dysponować będą tytułami wykonawczymi przeciwko dłużnikowi w osobie poprzedniego właściciela (zbywcy), to należy dojść do wniosku, że treść księgi wieczystej nie daje pewności co do stanu prawnego nieruchomości. Aby uniknąć takiej sytuacji należy przyjąć, że nie jest dopuszczalne dokonanie wpisu w księdze wieczystej o przyłączeniu się do egzekucji, po zbyciu nieruchomości, której wpis ma dotyczyć chyba, że wnioskodawca dołączy do wniosku o prowadzenie egzekucji orzeczenie w rozumieniu art. 527 § 1 k.p.c.

A.Z.

\*

III CZP 17/06

**„Czy dopuszczalne jest nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu wystawionemu przez bank po nabyciu objętej nim wierzytelności na podstawie przelewu od innego banku, gdy dłużnik dokonał czynności bankowej ze zbywcą?”**

*(postanowienie Sądu Okręgowego we Włocławku z dnia 23 stycznia 2006 r., I Cz 336/05, A. Tymoszuik, M. Nazdrowicz, L. Samolińska)*

Sąd Okręgowy zauważył, że przedstawione zagadnienie prawne nie było dotychczas rozpoznawane przez Sąd Najwyższy. Powołał się jednak na orzeczenia Sądu Najwyższego, które w sposób pośredni odnoszą się do tej problematyki. Zwrócił

również uwagę, że stanowisko doktryny w zakresie zgłoszonego zagadnienia prawnego jest podzielone i przedstawił wiodące poglądy.

Uznał, że poszukując odpowiedzi na przedstawione zapytanie prawne należy odnieść się do art. 97 ust. 1 Prawa bankowego oraz art. 786<sup>3</sup> k.p.c. Wykładnia językowa tych przepisów wskazuje, że bankowy tytuł egzekucyjny może być podstawą prowadzonej egzekucji po nadaniu mu przez sąd klauzuli wykonalności, jeżeli spełniony jest m. in. wymóg dokonania przez dłużnika czynności bankowej bezpośrednio z bankiem. Wykładnia taka może prowadzić do wniosku, że przesłanka ta nie jest spełniona, gdy wystawca tytułu nie dokonał czynności bezpośrednio z dłużnikiem. Zbycie wierzytelności w drodze przelewu skutkujące sukcesją singularną i prowadzące do nabycia indywidualnie oznaczonego prawa jest zaprzeczeniem dokonania przez nabywcę czynności z dłużnikiem. Poza tym uprawnienie banków do wystawiania tytułów egzekucyjnych umożliwia pominięcie postępowania rozpoznawczego i szybkie uzyskanie klauzuli wykonalności. Jest to przywilej banków, który może negatywnie oddziaływać na dłużników, ponieważ pozbawia ich ochrony przysługującej w procesie cywilnym. Przepisy o bankowym tytule egzekucyjnym stanowią wyjątek od ogólnych zasad dochodzenia roszczeń w sądowym postępowaniu rozpoznawczym i muszą być interpretowane ściśle.

Sąd Okręgowy zauważył, że możliwa jest również odpowiedź pozytywna na przedstawione zagadnienie prawne. Wykładnia językowa ww. przepisów nie prowadzi do jednoznacznych wniosków, w szczególności nie wskazuje, czy chodzi w nich o czynność dokonaną bezpośrednio z bankiem będącym wystawcą tytułu, czy w ogóle o czynność z bankiem. Ustawodawca nie zwęził bowiem pojęcia „bezpośrednio z bankiem” jedynie do sformułowania „czynność bezpośrednio z bankiem, który wystawił tytuł egzekucyjny”.

Sąd drugiej instancji odwołał się również do wykładni systemowej i zauważył, że art. 97 Prawa bankowego zamieszczony jest w rozdziale 8 zatytułowanym „Szczególne obowiązki i uprawnienia banków”. Zarówno obowiązki, jak i przywileje dotyczą więc banków rozumianych jako zbiór osób prawnych o cechach określonych w art. 2 Prawa bankowego. Przeniesienie wierzytelności między dwoma bankami jest więc dokonywane między podmiotami, z których każdemu przysługują szczególne uprawnienia. Pozwala to przyjąć, że zwrot „czynność z bankiem” odnosi się do

każdego podmiotu będącego bankiem oraz że w tej sytuacji zakaz rozszerzającej wykładni przepisów o bankowych tytułach egzekucyjnych nie ma zastosowania.

Sąd Okręgowy rozważył również zastosowanie wykładni celowościowej. Przepis art. 97 ust. 1 Prawa bankowego chroni interesy dłużników i w tym m.in. wyraża się jego *ratio legis*. W sytuacji, gdy bank w drodze czynności prawnej nabywa wierzytelność od innego banku interesy dłużnika nie są zagrożone, ponieważ zarówno zbywcy, jak i nabywcy przysługują rodzajowo te same przywileje, w tym możliwość uproszczonego dochodzenia wierzytelności. Tym samym nie dochodzi do rozszerzenia przywileju przyznanego bankom na rzecz innych podmiotów.

Odwołując się do wykładni historycznej oraz do orzecznictwa Sądu Najwyższego na tle art. 53 ust. 2 poprzednio obowiązującej ustawy z dnia 31 stycznia 1989 - Prawo bankowe (Dz.U. z 1991 r. Nr 72, poz. 359 ze zm.), Sąd Okręgowy zauważył, że zarówno w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego, jak i Sądu Najwyższego wyraźnie rozróżniono sytuacje, w których banki nabywały wierzytelności w drodze cesji od banków lub innych podmiotów, co prowadziło do przyjęcia, że bank jako nabywca wierzytelności od podmiotu niebędącego bankiem nie mógł jej wyegzekwować w trybie egzekucji bankowej.

E.S.S.

\*

III CZP 18/06

**„Czy stosownie do § 36 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 grudnia 1996 r. w sprawie określenia wysokości wpisów w sprawach cywilnych (Dz.U. z 1996 r. Nr 154, poz. 753) istnieje obowiązek uiszczenia wpisu od wniosku o wykreślenie hipoteki w sytuacji, gdy obowiązek uiszczenia wpisu od wniosku o wpis tego prawa nie istniał ze względu na regulację zawartą w § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 czerwca 1998 r. w sprawie określenia uregulowanych stawek opłat sądowych oraz zwolnień od tych opłat w sprawach o zabezpieczenie należności z tytułu udzielanych przez banki kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń (Dz.U. z 1998 r. Nr 87, poz. 854)?”**



*(postanowienie Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 30 listopada 2005 r., II Cz 1090/05, J. Terlecka, I. Tchórzewska, E. Żak)*

#### Notka

Zagadnienie zostało omówione w „Izbie Cywilnej” 2006, nr 2, s. 26 (sygn.akt III CZP 12/06).

\*

III CZP 19/06

**„Czy odszkodowanie przewidziane dla właścicieli nieruchomości zajętych pod drogi publiczne, które na podstawie art. 73 ustawy z dnia 13 października 1998 r. – Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz.U. Nr 133, poz. 872 ze zm.) stały się z dniem 1 stycznia 1999 r. własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego, wyłącza roszczenie dotychczasowych właścicieli o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z tych nieruchomości w okresie poprzedzającym przejście ich własności na Skarb Państwa lub jednostkę samorządu terytorialnego?”**

*(postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2005 r., II CK 286/05, G. Bieniek, B. Czech, K. Zawada)*

Sąd Najwyższy wskazał, że przedstawione zagadnienie prawne było już przedmiotem rozważań Trybunału Konstytucyjnego oraz Sądu Najwyższego.

Wyrokiem z dnia 14 marca 2000 r., P 5/99 (OTK 2000, nr 2, poz. 60) Trybunał Konstytucyjny uznał, że art. 73 ust. 1 i ust. 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. – Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną, jest zgodny z art. 21 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz z art. 1 Protokołu Nr 1 do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (Dz.U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175; zm.: z 1998 r. Nr 147, poz. 962) i nie jest niezgodny z art. 21 ust. 1 i art. 64 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W wyroku z dnia 20 lipca 2004 r., SK 11/02 (OTK-A 2004, nr 7, poz. 66) Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że art. 73 ust. 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. jest zgodny z art. 21 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

W dalszej części uzasadnienia Sąd Najwyższy przedstawił rozbieżność występującą w tym zakresie w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w szczególności powołał wyrok z dnia 27 czerwca 2001 r., II CKN 601/00 (OSNC 2002, nr 2, poz. 27), zgodnie z którym właściciele nieruchomości zajętych pod drogi publiczne, które na podstawie art. 73 ustawy z dnia 13 października 1998 r. stały się z dniem 1 stycznia 1999 r. własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego, mogą dochodzić tylko odszkodowania przewidzianego w tym przepisie oraz wyrok z dnia 8 lipca 2004 r., IV CK 520/03 (OSNC 2005, nr 7-8, poz. 130), w którym Sąd Najwyższy uznał, że ww. przepis nie wyłącza prawa dotychczasowego właściciela nieruchomości do żądania, na podstawie przepisów kodeksu cywilnego, wynagrodzenia za wcześniejsze korzystanie z niej przez gminę bez tytułu prawnego. Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 listopada 2004 r., V CK 252/04 (niepubl.). Rozbieżności te przedstawiliśmy w „Izbie Cywilnej” 2005, nr 12, s. 50.

Sąd Najwyższy zwrócił również uwagę na rozbieżność, która występuje w zakresie przedstawionego zagadnienia prawnego w piśmiennictwie i zauważył, że podobne zagadnienie może wystąpić np. przy nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie.

E.S.S.

\*

III CZP 20/06

**„Czy dopuszczalna jest droga sądowa do dochodzenia należności, wynikających z ustalonych prawomocnymi postanowieniami komornika kosztów egzekucyjnych, w stosunku do osób trzecich, które zobowiązały się je pokryć w drodze przyjęcia długu?”**

*(postanowienie Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 7 grudnia 2005 r., VI ACa 103/05, K. Tucharz, K. Bilewicz, M. Manowska)*

Sąd Apelacyjny, uzasadniając przedstawione zagadnienie prawne, powołał się na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 1998 r., I CKN 1000/97, w którym uznano że droga sądowa jest dopuszczalna, jeżeli powód opiera swoje roszczenie na zdarzeniach prawnych, które mogą stanowić źródło stosunków cywilnoprawnych. Sąd ten zauważył jednocześnie, że zmiana dłużnika w trybie określonym w art. 519 i nast. k.c. jest możliwa, gdy przedmiotem umowy jest zobowiązanie wynikające ze stosunku cywilnoprawnego. Takiego charakteru nie miały koszty postępowania egzekucyjnego, do których – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 czerwca 1991 r. w sprawie taksy za czynności komornika – należało zaliczyć: opłaty, ryczałt kancelaryjny i należności na pokrycie wydatków. Obecnie odpowiednikiem opłaty i ryczałtu kancelaryjnego jest opłata egzekucyjna (art. 43 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji).

Sąd Apelacyjny powołał się na uchwałę z dnia 22 października 2002 r., III CZP 65/02 (OSNC 2003, nr 7-8, poz. 100), w której Sąd Najwyższy wyjaśnił, że opłata egzekucyjna jest należnością o charakterze publicznoprawnym, uiszczenie zatem opłat stanowi realizację uprawnienia publicznoprawnego, a nie prywatnoprawnego, ponieważ nie jest to obowiązek wynikający ze stosunku zobowiązaniowego.

Rozważania te dotyczą kwestii dopuszczalności drogi sądowej dla dochodzenia przez komornika od wierzyciela nieziszczonej opłaty egzekucyjnej za wykonanie zabezpieczenia. Są one jednak nadal aktualne w stosunku do kosztów egzekucyjnych, które zostały naliczone w poprzednio obowiązującym stanie prawnym. Koszty postępowania egzekucyjnego, określone w art. 770 k.p.c. nie mogą być uznane za wierzytelność cywilnoprawną. Zgodnie z § 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 grudnia 1960 r. o komornikach (Dz.U. z 1961 r. Nr 13, poz. 66), komornik znajdował się w pozycji nadrzędnej w stosunku do stron postępowania. Podstawą pobrania od dłużnika lub wierzyciela kosztów egzekucyjnych było bowiem postanowienie komornika o ustaleniu tych kosztów, które po uprawomocnieniu się podlegało wykonaniu w drodze egzekucji, bez zaopatrywania go w klauzulę wykonalności.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, nietrafny jest pogląd, że koszty postępowania egzekucyjnego uzyskały charakter wierzytelności cywilnoprawnej w wyniku przyjęcia obowiązku zapłaty ich przez pozwanych na skutek złożenia stosownego oświadczenia

woli za zgodą wierzyciela, tj. komornika. Przepisy kodeksu cywilnego nie mają bowiem zastosowania do należności publicznoprawnych, a za takie należy uznać koszty postępowania egzekucyjnego. Samo żądanie zapłaty spornej kwoty, które wynika z czynności cywilnoprawnej przewidzianej w art. 519 i nast. k.c. nie może przesądzić o tym, że jest to sprawa cywilna.

Sąd Apelacyjny powołał się na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1999 r., II CKN 340/98, (OSNC 199, nr 9, poz. 161), uznające, że ocena sprawy na płaszczyźnie art. 1 k.p.c. zależy od dwóch elementów, tj. przedstawionego pod osąd roszczenia oraz wskazanego przez powoda stanu faktycznego. Przy ocenie dopuszczalności drogi sądowej sąd nie powinien ograniczać się do zbadania kwestii podstawy prawnej żądania, ale ma również obowiązek odnieść się do przytoczonych w pozwie okoliczności faktycznych, z których owo roszczenie wynika.

Sąd Apelacyjny skłonił się do przyjęcia tezy, że powyższa czynność nie jest faktem, z którym prawo cywilne łączy powstanie stosunku cywilnoprawnego, a dochodzone pozwem roszczenie nie ma charakteru sprawy cywilnej, w rozumieniu art. 1 k.p.c.

E.S.S.

## GLOSY

### prawo cywilne materialne

**Powództwo przewidziane w art. 527 k.c. jest dopuszczalne także wtedy, gdy dłużnikiem jest tylko jeden z małżonków, a przedmiot zaskarżonej czynności wchodził do majątku wspólnego dłużnika i jego małżonka.**

*(wyrok z dnia 6 czerwca 2003 r., IV CKN 204/01, B. Myszka, E. Skowrońska-Bocian, Z. Strus, OSNC 2004, nr 9, poz. 138; BSN 2003, nr 12, s. 13; MoP 2004, nr 4, s. 181 ; NPN 2004, nr 1, s. 58; Rej. 2004, nr 9, s. 165; R.Pr. 2004, nr 6, s. 134)*

#### Glosa

**Anity Lutkiewicz-Rucińskiej**, Gdańskie Studia Prawnicze 2005, nr 4, poz. 6

Autorka zaaprobowała tezę orzeczenia, uznając jednocześnie, że pozostaje ona aktualna po reformie małżeńskiego prawa majątkowego. Podzieliła również argumentację Sądu Najwyższego.

Na wstępie autorka przedstawiła stanowisko Sądu obu instancji oraz Sądu Najwyższego. Zgodziła się z argumentem Sądu Najwyższego, że przyjęcie niedopuszczalności uznania za bezskuteczną czynności dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela w sytuacji, w której dłużnikiem jest tylko jeden z małżonków, pozostawałoby w sprzeczności z rozwiązaniem przyjętym w art. 41 § 1 k.r.o. Zauważyła, że jeżeli ustawodawca zezwala wierzycielowi na zaspokojenie z danego majątku (majątku wspólnego małżonków), to przyjąć należy, że zezwala mu również na skorzystanie ze środka, który sam ustanowił w celu uchronienia go przed działaniem dłużnika prowadzącym do udaremnienia wyegzekwowania przysługującej przeciwko niemu wierzytelności. Podniosła również, że małżonek dłużnika może w postępowaniu o nadanie przeciwko niemu klauzuli wykonalności powołać się na art. 41 § 3 k.r.o.

Autorka stwierdziła następnie, że przedstawione rozumowanie pozostaje aktualne w obecnym stanie prawnym. Zwróciła jednak uwagę na to, że obecnie wierzyciel małżonka może żądać zaspokojenia z majątku wspólnego małżonków, gdy małżonek zaciągnął zobowiązanie za zgodą drugiego małżonka (art. 41 § 1 k.r.o.). Inne wierzytelności mogą być zaspokojone tylko z wymienionych w ustawie składników majątku wspólnego (art. 41 § 2 i 3 k.r.o.). Wyraziła pogląd, że skorzystanie przez wierzyciela z powództwa przewidzianego w art. 527 k.c. jest dopuszczalne także w sytuacji, gdy nie przysługuje mu prawo do zaspokojenia z całego majątku wspólnego małżonków, a jedynie z niektórych jego składników. Istotne jest, aby wierzyciel mógł żądać zaspokojenia z tego składnika majątku wspólnego małżonków, który wskutek dokonania przez dłużnika czynności prawnej opuścił ten majątek albo do niego nie wszedł.

Autorka zaaprobowała stanowisko Sądu Najwyższego, że odpowiedzialność dłużnika z majątku wspólnego małżonków, istniejąca na mocy art. 41 § 1 k.r.o., nie oznacza, że jest on dłużnikiem rzeczowym. Przedstawiła także wyrażane w piśmiennictwie poglądy dotyczące sytuacji prawnej małżonka dłużnika, przeciwko któremu nadano klauzulę wykonalności.

Autorka stwierdziła, że konieczność dokonywania przez oboje małżonków albo przez jednego z małżonków za zgodą drugiego czynności rozporządzających nieruchomością wchodzącą w skład majątku wspólnego małżonków nie wynika z charakteru współwłasności łącznej nieruchomości – jak przyjął Sąd Najwyższy, lecz z przepisów o zarządzie majątkiem wspólnym małżonków. Uznała, że skorzystanie z instytucji przewidzianej w art. 527-534 k.c. jest dopuszczalne w przypadku, gdy stroną czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela był dłużnik oraz niebędący dłużnikiem małżonek albo dłużnik, który na uzyskanie tej czynności uzyskał zgodę małżonka. Zasygnalizowała ponadto zagadnienie, czy skarga pauliańska wchodziłaby w rachubę, gdyby czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzyciela dokonał małżonek niebędący dłużnikiem, natomiast dłużnik wyraziłby na nią zgodę.

M.P.

**Świadczenie wykonawcy z umowy o roboty budowlane jest podzielne, gdyż z reguły może być spełnione bez istotnej zmiany przedmiotu świadczenia.**

*(wyrok z dnia 19 marca 2004 r., IV CK 172/03, B. Myszka, J. Frąckowiak, M. Sychowicz, OSNC 2005, nr 3, poz. 56; OSP 2006, nr 2, poz. 18; BSN 2004, nr 7, s. 12; MoP 2005, nr 2, s. 103 ; R.Pr. 2005, nr 2, s. 111)*

## **Glosa**

**Wojciecha Białończyka, OSP 2006, nr 2, poz. 18**

Glosa ma charakter krytyczny. Glosator w pierwszej kolejności dokonał analizy pojęcia podzielności świadczenia oraz charakteru świadczenia wykonawcy z umowy o roboty budowlane. Uznał, że świadczenie to jest świadczeniem oznaczonym co do tożsamości, jednorazowym i niepodzielnym. Przedmiotem świadczenia wykonawcy jest określony obiekt, przy czym pojęcie „obektu” użyte w kodeksie cywilnym jest szersze od pojęcia „obektu budowlanego” używanego w prawie budowlanym i obejmuje również remont. Autor stwierdził, że mimo iż właściwości fizyczne obiektu budowlanego pozwalają na wyodrębnienie z niego pewnych części, to jednak ich wydzielenie powoduje istotną zmianę przedmiotu i wartości świadczenia. Zauważył również, że wydawanie obiektu budowlanego częściami nie jest przedmiotem świadczenia wykonawcy z umowy o roboty budowlane, tylko przedmiotem świadczenia np. sprzedawcy z umowy sprzedaży czy dostawcy z umowy dostawy. Takie świadczenie nie spełnia bowiem celu umowy o roboty budowlane, jakim jest wybudowanie przez wykonawcę obiektu budowlanego i przekazanie go inwestorowi.

Zdaniem komentatora, podzielnego charakteru świadczenia wykonawcy nie można wywodzić z przewidzianej zarówno w kodeksie cywilnym, jak i zwykle w występujących w obrocie umowach, możliwości i obowiązku dokonywania odbiorów częściowych, które jednak nie mają charakteru kolaudacji.

W dalszej części opracowania autor omówił skutki prawne stanowiska Sądu Najwyższego. Zauważył, że jeżeli świadczenie jest podzielne, wierzyciel nie może odmówić przyjęcia świadczenia częściowego (art. 450 k.c.). Oznacza to, zdaniem autora, kolizję z art. 654 k.c., który nakazuje dokonywanie odbiorów częściowych. Odbiór częściowy nie skutkuje jednak przyjęciem świadczenia przez wierzyciela,

a tym samym nie skutkuje zwolnieniem dłużnika z zobowiązania w tym zakresie. Skutek taki powstaje natomiast przy spełnieniu świadczenia częściowego. Autor uznał ponadto, że art. 654 k.c. nie jest przepisem szczególnym w stosunku do art. 450 k.c.

Następnie komentator przedstawił konsekwencje poglądu Sądu Najwyższego w zakresie odstąpienia od umowy. Podniósł, że praktycznie niemożliwe do zrealizowania byłoby uprawnienie inwestora do odstąpienia od umowy tylko w zakresie tej części świadczenia, w odniesieniu do której wykonawca dopuszcza się zwłoki, z jednoczesnym zamiarem kontynuowania dalszych prac budowlanych. Ponadto, inwestorowi przysługiwałoby prawo odstąpienia od umowy w przypadku nawet niewielkiej zwłoki wykonawcy w odniesieniu do danego etapu prac, co w oczywisty sposób narusza interesy wykonawcy, gdyż oznacza poważne zakłócenia w jego funkcjonowaniu.

Autor stwierdził również, że przyjęcie koncepcji Sądu Najwyższego powodowałoby, w razie występowania po stronie wykonawcy kilku podmiotów, podział świadczenia wykonawców na tyle części, ilu ich jest. Wyraził wątpliwości, jak rozwiązanie to miałyby być w praktyce zastosowane i jakich świadczeń inwestor miałby dochodzić od poszczególnych wykonawców. Komentator wskazał, że przyjęcie poglądu o niepodzielności świadczenia wykonawcy jest dla niego korzystniejsze w razie występowania po stronie inwestora kilku podmiotów, gdyż odpowiadają oni wówczas wobec wykonawcy solidarnie za zapłatę wynagrodzenia. Dodał, że interpretacja Sądu Najwyższego prowadzi do niemożliwości stosowania przepisów o odpowiedzialności solidarnej wykonawców z tytułu rękojmi za wady.

W ostatniej części glosy komentator powołał wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2002 r., IV CKN 821/00 (niepubl.). Wskazał, że Sąd Najwyższy zajął w nim stanowisko odmienne od przyjętego w glosowanym wyroku, uznając, że świadczenie wykonawcy jest niepodzielne. Autor dodał, że oba orzeczenia Sądu Najwyższego dotyczą tego samego przedmiotu świadczenia określonego w tej samej umowie z 18 listopada 1994 r. Glosator wyraził pogląd, że w tej sytuacji skład orzekający, który wydał komentowany wyrok, powinien przedstawić zagadnienie prawne składowi powiększonemu.

M.P.



**Znieważenie Papieża będącego - z teologicznego punktu widzenia - Pasterzem całego Kościoła Katolickiego, może naruszać dobra osobiste w postaci uczuć religijnych i przyjaźni osoby duchownej, którą wiąże z Papieżem stosunek bliskości i szczególne więzy emocjonalne.**

*(wyrok z dnia 6 kwietnia 2004 r., I CK 484/03, E. Skowrońska-Bocian, T. Bielska-Sobkowicz, G. Bieniek, OSNC 2005, nr 4, poz. 69; Wok. 2004, nr 12, s. 6; BSN 2004, nr 11, s. 9; R.Pr. 2005, nr 3, s. 98)*

### **Glosa**

**Katarzyny Skubisz**, Monitor Prawniczy 2006, nr 4, s.206.

Glosa ma charakter aprobujący, autorka stwierdziła jednak, że na gruncie rozpoznawanego stanu faktycznego należy rozszerzyć grupę osób legitymowanych do występowania o ochronę dóbr osobistych. Sąd Najwyższy przyznał ochronę nowemu dobru osobistemu, jakim są uczucia religijne i przyjaźni osoby duchownej, którą wiąże szczególny stosunek bliskości i więzy emocjonalne z Papieżem jako głową Kościoła Katolickiego. Glosatorka zaproponowała, aby zakres ochrony rozszerzyć również na osoby świeckie i wykreować kolejne dobro osobiste nazwane szczególną więzią z osobą, dziełem i myślą Jana Pawła II. Zdaniem autorki, uszczerbek spowodowany naruszeniem dobrego imienia Papieża dla osób, którym pomógł on ukształtować system wartości oraz wizję ich życia, może być dla nich zarówno subiektywnie, jak i obiektywnie większy niż w przypadku naruszenia wielu innych dóbr osobistych. Związek z dziełem i myślą Jana Pawła II ma charakter zupełnie wyjątkowy i judykatura powinna dostrzec nadzwyczajność zaistniałej sytuacji rozszerzając krąg osób potencjalnie pokrzywdzonych.

Glosując orzeczenie Sądu Najwyższego, autorka wyraziła pogląd, że konieczne jest wskazanie podmiotów legitymowanych do wyrażania zgody na korzystanie z imienia Jana Pawła II lub żądania publikacji sprostowania prasowego dotyczącego nieprawdziwych informacji o zmarłym Papieżu. Jej zdaniem, w przyszłości może się także pojawić problem wykorzystania imienia Jana Pawła II do celów czysto

komercyjnych, np. w obrocie gospodarczym. Możliwość uzyskania ochrony na podstawie klauzuli dobrych obyczajów zawartej w przepisach ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, jest zdaniem autorki niedostateczna. Glosatorka zaproponowała rozwiązanie w postaci ochrony imienia Jana Pawła II w drodze specjalnie wprowadzonych przepisów prawa, skonstruowanych wzorem wcześniejszych ustaw, np. ustawy z dnia 3 lutego 2001 r. o ochronie dziedzictwa Fryderyka Chopina. Przepisy te miały by uprawniać do dochodzenia naruszenia chronionych dóbr ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.

R.N.

\*

**Miejsce garażowe w garażu wielostanowiskowym należące do właściciela lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość, nie jest pomieszczeniem przynależnym do tego lokalu w rozumieniu art. 2 ust. 4 ustawy z dnia 24 czerwca 1994 r. o własności lokali.**

*(postanowienie z dnia 19 maja 2004 r., I CK 696/03, T. Wiśniewski, B. Czech, M. Sychowicz, OSP 2005, nr 5, poz. 61; IC 2005, nr 1, s. 46)*

## **Glosa**

**Marka Watrakiewicza**, Rejent 2005, nr 12, s. 144

Autor podzielił pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w glosowanym postanowieniu. Zgodził się ze stanowiskiem, że przynależna do lokalu może być tylko część budynku oddzielona ścianami od pozostałej przestrzeni, co prowadzi do wniosku, iż miejsce postojowe zaznaczone na powierzchni nie może być pomieszczeniem przynależnym do lokalu, skoro nie można go uznać za pomieszczenie.

Glosator dostrzegł jednak niekonsekwencję polegającą, jego zdaniem, na skonfrontowaniu przedmiotowego orzeczenia z powoływanym postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2002 r., III RN 153/01 (OSNP 2003 nr 18, poz.

423), w którym wyrażono stanowisko, że kategoria pomieszczenia przynależnego jest na tyle elastyczna, iż ani nie przesądza, ani nie wyklucza zakwalifikowania balkonu jako pomieszczenia przynależnego do lokalu. W głosowanym postanowieniu Sąd Najwyższy zaznaczył natomiast, że odnośnie do balkonu zawsze występuje pewne wyodrębnienie architektoniczne od pozostałych części budynku, czego nie ma w przypadku miejsca garażowego. Autor podkreślił jednak, że w żadnym z powyższych przypadków nie występuje element oddzielenia ścianami od pozostałej przestrzeni, co w świetle tezy orzeczenia warunkuje uznanie go za pomieszczenie.

Komentator zwrócił uwagę na znaczenie rozważań sądu odnoszących się do charakteru prawnego pomieszczeń przynależnych. Podkreślił, że pomieszczenie może uzyskać status przynależnego do lokalu jedynie przy wyodrębnianiu danego lokalu.

W zakończeniu autor podzielił pogląd Sądu Najwyższego, że w razie stwierdzenia przy ustanawianiu odrębnej własności lokalu, iż pomieszczenie uzyskuje status przynależnego do tego lokalu, powstaje nieruchomości lokalowa złożona z samodzielnego lokalu i przynależnego doń pomieszczenia. Ponadto zgodził się z twierdzeniem, że pomieszczeniem przynależnym może być inny samodzielny lokal, co prowadzi do wniosku, że możliwe jest tworzenie nieruchomości lokalowych składających się z wielu samodzielnych lokali nie tworzących jednej bryły.

Aprobującą głosem do postanowienia opracował również R. Strzelczyk (OSP 2005, nr 5, poz. 61).

T.Z.

\*

**Poręczyciel wekslowy może powoływać się na wypełnienie weksla niezgodnie z zawartym porozumieniem do chwili indosowania weksla przez pierwszego remitenta.**

*(wyrok z dnia 17 września 2004 r., V CK 562/03, L. Walentynowicz, T. Bielska-Sobkowicz, G. Bieniek, Pr. Bank. 2003, nr 3, s. 17)*

**Glosa**

**Sławomira Czarneckiego, Prawo Bankowe 2006, nr 2, s. 23**

Komentowany wyrok dotyczy problematyki dopuszczalności uchylenia się od skutków prawnych złożenia podpisu na wekslu. W sprawie spór skoncentrował się wokół interpretacji oświadczeń woli osób składających podpisy na wekslu *in blanco*, a ściślej, dopuszczalności nadania im statusu poręczycieli wekslowych.

Glosator zgodził się ze sformułowaniem samej tezy, gdyż zawiera stwierdzenie wynikające z normy zawartej w art. 10 Prawa wekslowego. Zwrócił jednak uwagę, że teza nie przystaje zarówno do stanu faktycznego sprawy, jak i do samych wywodów Sądu Najwyższego zawartych w uzasadnieniu wyroku. Stwierdził, że w stanie faktycznym sprawy, z poczynionych ustaleń wynika, iż podstęp wystawców weksla wobec pozwanych był bardzo prawdopodobny, a błąd nim wywołany dotyczył skutków czynności prawnej. Wskazują na to okoliczności, w jakich doszło do złożenia przez nich podpisów na wekslu, a następnie wykorzystania ich jako poręczenia wekslowego. Za taką kwalifikacją przemawia też późniejsze dopisanie klauzuli „poręczamy” oraz fakt, że deklaracja wekslowa w chwili jej podpisywania nie zawierała oznaczenia wystawcy oraz remitenta.

Glosator odniósł się do kwestii dopuszczalności podnoszenia w tym przypadku zarzutów na podstawie art. 86 i 88 k.c. Nie zgodził się z poglądem wyrażonym w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 1994 r., III CZP 75/94 (OSNCP 1994, nr 12, poz. 238), zgodnie z którym nie znosi odpowiedzialności wekslowej okoliczność, że oświadczenie woli awalisty, w momencie zaciągania zobowiązania wekslowego, dotknięte było wadą na skutek podstępu wywołanego przez osobę, za którą poręczył.

Glosator stwierdził, że chcąc uzasadnić konieczność wyłączenia obrony poręczyciela wekslowego opartej na zarzucie działania pod wpływem błędu, wywołanego podstępem awalata, należałoby mimo wszystko upatrywać do tego podstawy w przepisie art. 32 ust. 2, a nie art. 17 Prawa wekslowego, wnioskując, jak się wydaje, *a maiori ad minus*. Autor podkreślił jednak, że kwestia ta pozostaje w dalszym ciągu dyskusyjna.

Podsumowując, glosator stwierdził, że rozstrzygnięcie zmierzające do wyłączenia odpowiedzialności wekslowej rzekomych poręczycieli, jest co do zasady trafne. Stwierdził jednak, że droga do wyłączenia tej odpowiedzialności, jaką wskazał Sąd Najwyższy, prowadzi w niewłaściwym kierunku. W ocenie autora, oparcie obrony pozwanych na zarzucie wypełnienia weksla niezgodnie z porozumieniem, nie nadawało się do zastosowania. Decydujące znaczenie miało natomiast określenie

statusu wekslowego pozwanych. Wprawdzie sam weksel spełniał wymagania formalne, jednak późniejsze dopisanie klauzuli wskazującej na poręczenie wpłynęło zasadniczo na rozkład ciężaru dowodu w procesie. Zdaniem glosatora, to pozwany należało bezwzględnie udowodnić zamiar zobowiązania się w charakterze poręczycieli wekslowych. Autor stwierdził, że wejście w posiadanie weksla przez powoda nie dokonało się na mocy indosu. Podpisy, które pozwani złożyli na jego odwrocie, nie zobowiązywały ich zatem wekslowo, wobec czego zbędne było poszukiwanie dla nich innych narzędzi obrony.

Komentowane orzeczenie zostało także omówione przez J. Jastrzębskiego w "Przeglądzie orzecznictwa" (Glosa 2005, nr 3, s. 14).

E.S.

\*

**Prawo do miejsca postojowego w garażu wielostanowiskowym jest ograniczonym prawem rzeczowym (art. 244 k.c. w zw. z art. 1 ust. 2 pkt 1<sup>1</sup> ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r., o spółdzielniach mieszkaniowych, jedn. tekst: Dz.U. z 2003 r., Nr 119, poz. 1116).**

*(postanowienie z dnia 27 października 2004 r., IV CK 271/04, M. Sychowicz, E. Skowrońska-Bocian, E. Strelcow, OSP 2005, nr 5, poz. 62)*

## **Glosa**

**Macieja J. Naworskiego, Rejent 2005, nr 12, s. 124**

Autor krytycznie ustosunkował się do stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w glosowanym orzeczeniu odnośnie do uznania spółdzielczego własnościowego prawa do miejsca postojowego w garażu wielostanowiskowym za prawo rzeczowe, które podlega ujawnieniu w księdze wieczystej, jak również co do uznania, że prawo to może być przedmiotem hipoteki.

Za zbyt daleko idącą uznał tezę dotyczącą charakteru prawa do miejsca postojowego w garażu wielostanowiskowym, które zdaniem Sądu Najwyższego zostało ukształtowane jako odrębna kategoria – lokal o swoistym charakterze (*sui*

*generis*). Glosator zarzucił odejście od słownej wykładni przepisów ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz od podstawowych zasad prawa rzeczowego. Stał na stanowisku, że lokalem na gruncie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych mogą być wyłącznie pomieszczenia wydzielone trwałymi ścianami.

W dalszej części opracowania autor przytoczył argumenty mające na celu wykazanie, że prawo do miejsca postojowego w garażu wielostanowiskowym nie jest ograniczonym prawem rzeczowym. Podkreślił, że odnośnie do praw rzeczowych obowiązuje zasada *numerus clausus*. W wyniku wykładni art. 244 k.c. oraz argumentów natury historycznoprawnej stwierdził, wbrew stanowisku Sądu Najwyższego, że ograniczonymi prawami rzeczowymi mogą być tylko prawa podmiotowe, które ustawodawca wprost nazywa w ten sposób. Własnościowego charakteru prawa do miejsca postojowego w garażu wielostanowiskowym oraz powszechnej skuteczności niektórych względnych praw podmiotowych nie uznał za elementy rozstrzygające.

Komentator stanął na stanowisku, że zakładanie ksiąg wieczystych dla praw, które nie zostały wymienione w art. 1 ust. 1 i 3 u.k.w.h., jest niedopuszczalne wobec braku podstawy prawnej. Wykluczył ponadto stosowanie analogii. Sprzeciwił się również możliwości ustanowienia hipoteki na innych prawach niż wskazane w art. 65 u.k.w.h.

W zakończeniu glosator wyraził stanowisko, że postanowieniu zmieniającym dotychczasową linię orzecniczą Sądu Najwyższego, którego orzecznictwo wywołuje znaczny oddźwięk oraz wpływa na praktykę obrotu prawnego, brakuje należytego uzasadnienia i wskazania silnych argumentów przemawiających za przyjętym rozwiązaniem.

Krytyczną głosę do postanowienia opracował również S. Rudnicki (OSP 2005, nr 5, poz. 62).

T.Z.

**Model sukcesyjnego (translatywnego) przejęcia długu tym różni się od modelu nowacyjnej zmiany dłużnika, że w pierwszym z nich zmiana dłużnika nie narusza tożsamości dotychczasowego zobowiązania.**

*(wyrok z dnia 19 listopada 2004 r., II CK 129/04, H. Ciepla, Z. Kwaśniewski, Z. Strus, OSP 2006, nr 2, poz. 19)*

## **Glosa**

**Przemysława Drapały**, OSP 2006, nr 2, poz. 19

Glosa ma charakter aprobujący. Autor zauważył, że zasada sformułowana w tezie analizowanego wyroku nie została wyrażona normatywnie w kodeksie cywilnym, jest natomiast powszechnie akceptowana w doktrynie. Przyjmuje się, jak podał komentator, że zwalnijące przejęcie długu nie wywołuje w stosunku obligacyjnym innych zmian, oprócz wstąpienia przejemcy w obowiązki dłużnika pierwotnego. Autor dodał, że w innych systemach prawnych (np. niemieckim, austriackim, szwajcarskim), w których przyjęto model sukcesyjnej zmiany dłużnika, zasada zachowania tożsamości zobowiązania po przejęciu długu jest akceptowana przez naukę prawa cywilnego.

W dalszej części glosy autor przedstawił skutki zasady zachowania tożsamości zobowiązania po zmianie dłużnika. Wskazał, że w odniesieniu do przejemcy aktualny pozostaje termin i miejsce spełnienia świadczenia. Jeśli przed przejęciem długu termin ten nie został oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania (art. 455 k.c.), wezwanie do spełnienia świadczenia powinno być skierowane do nowego dłużnika. Uprzednie zastrzeżenie terminu na rzecz wierzyciela ma skutek także wobec przejemcy długu. W sytuacji, w której nowy dłużnik okaże się niewypłacalny lub wskutek okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność, zabezpieczenie wierzytelności uległo znacznemu zmniejszeniu, wierzyciel może żądać niezwłocznego spełnienia świadczenia bez względu na termin ustalony uprzednio z pierwotnym dłużnikiem. Jeżeli z mocy umowy lub ustawy świadczenie winno być spełnione w miejscu, w którym w chwili powstania zobowiązania dłużnik miał miejsce zamieszkania lub siedzibę (art. 454 § 1 k.c.), zgodę wierzyciela na przejęcie długu traktować należy jako jednoczesną akceptację nowego miejsca odbioru świadczenia (siedziby lub miejsca zamieszkania przejemcy).

Komentator uznał również, że miernik staranności właściwy dla pierwotnego dłużnika należy odnosić do przejemcy długu. W przypadku jednak, gdy dług wynikający z umowy zawartej w ramach prowadzonej działalności gospodarczej zostaje przejęty przez podmiot niebędący przedsiębiorcą, powinien on dochować zwykłej staranności wymaganej w stosunkach danego rodzaju.

Autor stwierdził następnie, że zwalnijące przejęcie długu nie powoduje zmiany charakteru prawnego istniejącego zobowiązania, podstawy prawnej ani celu (*causa*) świadczenia dłużnika. Jego zdaniem, zasada zachowania tożsamości zobowiązania obejmuje także zawarte między wierzycielem i pierwotnym dłużnikiem poboczne umowy o charakterze prawnoprocesowym, takie jak umowa prorogacyjna i zapis na sąd polubowny.

M.P.

\*

**Jeżeli sprzedawca aparatu ortopedycznego nie usunie niezwłocznie jego wadliwości, a kolejne próby jego naprawy nie przywracają temu urządzeniu właściwej jakości, narażając jednocześnie człowieka dotkniętego kalectwem na dodatkowy wysiłek i poważne cierpienia, takie zachowanie sprzedawcy wypełnia znamiona czynu niedozwolonego.**

*(wyrok z dnia 17 grudnia 2004 r., II CK 300/04, H. Ciepła, J. Frąckowiak, Z. Kwaśniewski, OSP 2006, nr 2, poz. 20)*

## **Glosa**

**Mirosława Nesterowicza**, OSP 2006, nr 2, poz. 20

Glosa ma charakter aprobujący. Na wstępie komentator przypomniał stanowisko sądów pierwszej i drugiej instancji, że reżim odpowiedzialności kontraktowej nie przewiduje zadośćuczynienia za doznaną krzywdę. Przytoczył również pogląd Sądu Rejonowego, że „strona powodowa mogłaby żądać naprawienia krzywdy, gdyby udowodniła, że z winy pozwanego nastąpiło” uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia. Według glosatora, nie budzi wątpliwości wina strony pozwanej,



przejawiająca się w dostarczeniu wadliwego aparatu ortopedycznego i nieusuwaniu wad przez wiele miesięcy, co narażało powódkę, dotkniętą kalectwem, na poważne cierpienia fizyczne (ból, sączenie, pęcherze, rany na nogach) i niekorzystne przeżycia psychiczne. To, że cierpienia te nie pozostawiły trwałych śladów w organizmie powódki, jest – zdaniem autora – bez znaczenia.

Następnie autor podniósł, że powódka powinna oprzeć swoje roszczenie o zadośćuczynienie za krzywdę na art. 445 k.c., a nie na art. 448 k.c., gdyż nie zachodziło żadne naruszenie dobra osobistego, natomiast była podstawa do przyznania zadośćuczynienia za uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia. Komentator zauważył, że sąd nie był związany kwalifikacją prawną powództwa i jej błędne określenie przez powódkę nie powinno mieć wpływu na rozstrzygnięcie.

Autor uznał za trafne przypomnienie przez Sąd Najwyższy o rzadko stosowanym art. 443 k.c., dopuszczającym zbieg odpowiedzialności *ex contractu* i *ex delicto*. Według komentatora, obecnie, gdy liczni pacjenci zawierają umowy o usługi lecznicze z prywatnymi szpitalami czy klinikami, przepis ten może być coraz częściej powoływany, szkoda na osobie stanowi bowiem zawsze czyn niedozwolony.

Autor podniósł również, że nie jest dopuszczalne stosowanie podstawy powództwa „mieszanej”, kontraktowo-deliktowej. Nie widzi on natomiast przeszkód, aby obok uwzględnienia roszczeń kontraktowych powódki, sąd przyznał jej zadośćuczynienie *ex delicto*. Roszczenia te, zdaniem glosatora, nie wykluczają się wzajemnie, a roszczenie deliktowe o zadośćuczynienie za krzywdę istnieje obok i niezależnie od roszczenia kontraktowego z tytułu niewykonania umowy.

W dalszej części opracowania autor wyraził wątpliwości odnośnie do zakwalifikowania umowy łączącej strony jako umowy sprzedaży. Według komentatora, umowa ta przypomina bardziej umowę o dzieło. Jej celem miało być osiągnięcie rezultatu, wyprodukowanie aparatu stabilizującego obie nogi na wysokości kolan i umożliwiającego powódce samodzielne i bezbolesne poruszanie się. Gdyby przyjąć, że strony łączyła umowa o dzieło, zbędne byłoby twierdzenie Sądu Rejonowego, że „pозwana nie przeprowadziła dowodu zachowania należytej staranności przy wykonywaniu zobowiązania”, gdyż byłoby to nieistotne, skoro pozwana odpowiada za brak uzgodnionego przez strony i możliwego do osiągnięcia rezultatu. Autor uznał, że przy umowie o dzieło, łatwiejszy byłby proces i silniejsza pozycja powódki.

\*

Jeżeli się zważy, że celem dekretu z dnia 8 marca 1946 r. o majątkach opuszczonych i ponemieckich była ochrona majątków opuszczonych w interesie osób, które posiadanie utraciły w związku z wojną i następnie go nie odzyskały, to nie można uznać, że wadliwe wprowadzenie w posiadanie osób, które do tego majątku nie były uprawnione w rozumieniu art. 15 i 16 celowi temu służyło i na skutek tej wadliwej czynności majątek ten utracił status opuszczonego.

*(wyrok z dnia 21 stycznia 2005 r., I CK 619/04, J. Frąckowiak, T. Bielska-Sobkowicz, T. Żyznowski, Nowy Przegląd Notarialny 2005, nr 4, s. 51)*

## **Glosa**

**Pawła Czubika**, Nowy Przegląd Notarialny 2005, nr 4, s. 51

Zdaniem glosatora, komentowane orzeczenie podkreśliło znaczenie formy czynności prawnej dotyczącej przeniesienia własności nieruchomości położonej w Polsce.

Sprawy związane z elementem zagranicznym w kontekście nabycia własności nieruchomości położonej w Polsce były wielokrotnie przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego. Komentowane orzeczenie, jakkolwiek nie odnosi się do czynności dokonanej zagranicą to jednak, w ocenie glosatora z orzeczenia tego mogą wynikać pewne konsekwencje dla linii przyszłego orzecznictwa sądów dotyczącego formy czynności przeniesienia własności nieruchomości dokonanych za granicą, a dotyczących przeniesienia własności nieruchomości w Polsce.

Autor wskazał na uchwałę całej Izby Cywilnej z dnia 19 marca 1949 r. (C. 935/48) wpisanej do księgi zasad prawnych, w której Sąd Najwyższy przyjął, że umowy o przeniesienie własności nieruchomości zawarte na piśmie w Polsce pod rządami hitlerowskiego najeźdźcy w latach 1939-1945 bez zachowania formy aktu notarialnego, nie są z tej przyczyny nieważne, jeżeli wskutek przeszkód, wynikających z bezprawnej działalności najeźdźcy, zachowanie formy aktu notarialnego nie było

możliwe. W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy wyraźnie wskazał, że dowód istnienia takich przeszkód obciąża powołującego się na zawarcie takiej umowy. Ponadto w glosowanym orzeczeniu Sąd Najwyższy przytoczył również wyrok z dnia 27 listopada 1951 r. (Ł.C 856/51), wskazujący na odpowiednie zastosowanie wspomnianej powyżej uchwały odnośnie rozstrzygnięć, czy umowy dotyczące przeniesienia własności nieruchomości dokonane podczas II wojny światowej na obszarze Polski, który znajdował się przejściowo pod władzą ZSRR, bez zachowania formy aktu notarialnego mogą być uznane za ważne. Oznacza to, że rzeczą powołującego się na ważność takiej umowy jest udowodnienie, że zachowanie formy aktu notarialnego nie było możliwe.

W przedmiotowej sprawie skarżący w toku postępowania nie podjęli nawet próby wykazania, że osoby narodowości żydowskiej na terenach okupowanych wówczas przez władze ZSRR nie mogły w 1940 r. takiej czynności prawnej w wymaganej formie dokonać. Brak zgłoszenia jakiegokolwiek dowodu na tę okoliczność uniemożliwia uznanie, że zawarta w formie pisemnej umowa z 1940 r. przeniosła własność przedmiotowej nieruchomości. Tym samym strony wykazały się daleko idącą niestarannością procesową, której w dużym stopniu należy przypisać takie a nie inne rozstrzygnięcie sprawy przez Sąd Najwyższy.

Reasumując, komentator zaznaczył, że biorąc pod uwagę dość liberalne podejście Sądu Najwyższego w przypadku formy czynności dokonanej zagranicą dotyczącej nieruchomości, gdy Sąd wskazywał na pełne zastosowanie art. 12 Prawa prywatnego międzynarodowego i dopuszczalność formy wynikającej *ex lege loci actus*, orzeczenie to jest nieznacznym sygnałem wskazującym na istotne znaczenie unormowań krajowych dotyczących formy w prawie krajowym. Zdaniem glosatora, po części na orzeczenie to można patrzeć jako na podkreślenie znaczenia formy notarialnej. Błędem byłoby jednak oczekiwać, że orzeczenie to wskaże na właściwość wyłącznie polskich przepisów dotyczących formy aktu notarialnego w sytuacjach, gdy mogą mieć zastosowanie przepisy prawa obcego w tym zakresie.

M.S.

## prawo cywilne procesowe

**Dopuszczalna jest droga sądowa w sprawie, w której właściciel rzeczy ruchomej, nabytej w drodze licytacji publicznej w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym, żąda jej wydania od osoby, pod dozorem której rzecz się znajduje.**

*(uchwała z dnia 8 października 2003 r., III CZP 66/03, H. Pietrkowski, B. Myszką, M. Sychowicz, OSNC 2004, z. 12, poz.190; BSN 2003, nr 10, s. 7; Wok. 2003, nr 11, s. 10; MoP 2003, nr 21, s. 962; Wok. 2004, nr 4, s. 3; Prok. i Pr. 2004, nr 4, s. 37; MoP 2004, nr 14, s. 655)*

### Glosa

**Katarzyny Tybur, Przegląd Sądowy 2006, nr 2, s. 143**

Glosatorka podniosła, że problem rozgraniczenia drogi postępowania cywilnego i administracyjnego był wielokrotnie przedmiotem analizy prawnej zarówno doktrynalnej, jak i jurydycznej. Ze względu jednak na brak generalnej, klarownej i uniwersalnej reguły, zagadnienie to nadal powraca i trudno mówić o ugruntowanej linii orzeczniczej w tym względzie, a co najwyżej o pewnych podobieństwach i różnicach kazuistycznych rozstrzygnięć.

Autorka stwierdziła, że nie budzi zastrzeżeń teza, iż zagadnienie wydania rzeczy będącej własnością powoda, a posiadanej przez pozwanego – bez względu na to w jakim trybie, w jakich okolicznościach doszło do przejścia prawa własności – jest sprawą cywilną w znaczeniu materialnym i jako takie podlega rozpoznaniu przed sądem powszechnym. Podkreśliła, że wyrażony przez Sąd Najwyższy ogólny pogląd jest niekwestionowany i powszechnie aprobowany. Podłożem problemu tkwiącego u podstaw zagadnienia prawnego przedstawionego na podstawie art. 390 k.p.c. zdaje się być – w ocenie glosatorki – nie do końca właściwe zrozumienie istoty administracyjnego postępowania egzekucyjnego.

W związku z tym glosatorka omówiła regulację dotyczącą postępowania egzekucyjnego w administracji. Przede wszystkim zwróciła uwagę na art. 18 ustawy

o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, w którym znajduje się odesłanie do odpowiedniego stosowania – w zakresie nieuregulowanym w tej ustawie – przepisów kodeksu postępowania administracyjnego. Podkreśliła również, że chociaż egzekucja sądowa i administracyjna wykazują pewne podobieństwa, to nie oznacza jeszcze, że wszystkie instytucje i rozwiązania mogłyby znaleźć – wprost czy też odpowiednio – zastosowanie w obu tych postępowaniach.

Dalszą część glosy autorka poświęciła omówieniu przenikania się elementów administracyjnoprawnych i cywilnoprawnych ze wszystkimi tego konsekwencjami na gruncie prawa procesowego, w sytuacji gdy wierzyciel uzyskał zaspokojenie przez sprzedaż zajętej ruchomości w trybie postępowania egzekucyjnego w administracji, ze skutkami na gruncie prawa cywilnego.

Glosowane orzeczenie dostrzegł również Z. Strus w "Przeglądzie orzecznictwa" (Pal. 2004, nr 1-2, s. 219).

E.S.

\*

**1. W sprawie, w której przed dniem 1 października 2003 r. wniesiono do sądu wnioski o ogłoszenie upadłości, lecz jeszcze nie wydano postanowienia o ogłoszeniu upadłości, postępowanie w przedmiocie ogłoszenia upadłości prowadzi się na podstawie przepisów ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U. Nr 60, poz. 535).**

**2. Na zarządzenie przewodniczącego, którego przedmiotem jest zwrot wniosku dłużnika o ogłoszenie upadłości, przysługuje zażalenie.**

*(uchwała z dnia 5 lutego 2004 r., III CZP 111/03, T. Domińczyk, I. Gromska-Szuster, Z. Kwaśniewski, OSNC 2005, nr 4, poz. 62; BSN 2004, nr 2, s. 4; IC 2004, nr 3, s. 5; NPN 2004, nr 2, s. 71; Pr.Spółek 2004, nr 7-8, s. 94; Wok. 2004, nr 10, s. 7; MoP 2004, nr 19, s. 900; R.Pr. 2005, nr 3, s. 103)*

**Glosa**

**Zbigniewa Miczka i Mariusza Załuckiego, Radca Prawny 2006, nr 1, s. 43**

W komentowanej glosie autorzy skupili się na procesowych skutkach wejścia w życie ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe i naprawcze, a konkretnie na zagadnieniach intertemporalnych. Chodziło o sytuacje, w których w jednym czasie toczyły się postępowania w przedmiocie rozpatrywania wniosków o ogłoszenie upadłości, dla których ustawy – stara i nowa – przewidywały inne wymogi formalne.

Glosatorzy zwrócili uwagę, że Sąd Najwyższy podejmując uchwałę oparł swoją argumentację na dwóch zasadach rządzących stosowaniem norm prawa cywilnego, tj. na zasadzie jedności (jednolitości, ciągłości) postępowania, która oznacza stosowanie aż od zakończenia postępowania przepisów procesowych ustawy obowiązującej w chwili wszczęcia postępowania, oraz na zasadzie aktualności, zwanej też zasadą bezzwłocznego, natychmiastowego, bezpośredniego stosowania przepisu procesowego, w myśl której przepisy procesowe wchodzi w życie bezzwłocznie i znajdują zastosowanie we wszystkich sprawach bez względu na chwilę wszczęcia postępowania.

W ocenie autorów żadna z tych zasad nie ma bezwzględnie czy priorytetowego charakteru, a wybór jednej z nich należy do ustawodawcy, który w Prawie upadłościowym i naprawczym tej kwestii nie rozstrzygnął. Trudno jest zaakceptować bezwzględne stosowanie ustawy „nowej” do wniosków o ogłoszenie upadłości złożonych jeszcze w czasie obowiązywania poprzednich przepisów. Glosatorzy zauważyli jednak, że Sąd Najwyższy kierował się ważnym interesem publicznym i koniecznością wyeliminowania wszelkiej zwłoki, dlatego uznał, iż wniosek o ogłoszenie upadłości wniesiony do sądu przed dniem 1 października 2003r., który nie spełnia wymogów formalnych określonych w Prawie upadłościowym i naprawczym, podlega zwrotowi na podstawie art. 28 ust. 1 w związku z art. 537 p.u.i n., bez wzywania wnioskodawcy do usunięcia braków.

Komentatorzy przyznali, że glosowane orzeczenie ma bardzo duże znaczenie dla praktyki sądowej. Zauważyli jednak, że może doprowadzić to do takiej sytuacji, iż nawet korzystając z pomocy adwokata lub radcy prawnego nie będzie można uniknąć negatywnych skutków wprowadzenia nowych przepisów.

Glosowanemu orzeczeniu poświęcił uwagę także Z. Strus w "Przeglądzie orzecznictwa" (Pal. 2004, nr 5-6, s. 164).

M.M.

\*

**W sprawie o wyłączenie wspólnika ze spółki z o.o. sąd ma obowiązek ustalić, czy osoby występujące z żądaniem mają legitymację czynną do wszczęcia takiej sprawy. Ponadto przy ustalaniu składu osobowego spółki sąd nie może opierać się wyłącznie na treści wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego ani też odsyłać osoby zainteresowanej do odrębnego postępowania.**

*(wyrok z dnia 2 kwietnia 2004 r., III CK 465/02, S. Dąbrowski, M. Bączyk, J. Frąckowiak, MoP 2004, nr 10, s. 439, Pr. Bank. 2005, nr 1, s. 39 ; Pr.Spótek 2006, nr 2 s. 52)*

## **Glosa**

**Bartosza Draniewicza**, Prawo Spółek 2006, nr 2, s. 114

Głosowane orzeczenie dotyczy problematyki proceduralnych aspektów postępowania o wyłączenie wspólnika ze spółki z ograniczoną odpowiedzialnością.

Autor glosy omówił instytucję współuczestnictwa wspólników w sprawie o wyłącznie wspólnika ze spółki z ograniczoną odpowiedzialnością (czynne, konieczne, jednolite), a także odniósł się do domniemania wynikającego z art. 17 ust. 1 ustawy z 20 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz dopuszczalności badania ważności umowy zbycia udziałów w postępowaniu o wyłącznie wspólnika.

Komentator zaaprobował zarówno tezę, jak i argumenty zawarte w uzasadnieniu głosowanego wyroku.

Głosowane orzeczenie omówił także K. Osajda w „Przełędzie orzecznictwa” (Glosa 2005, nr 2, s. 15).

M.K.

\*

**Sąd rozpoznający sprawę nie może odmówić zastosowania przepisu ustawy (aktu normatywnego) z powodu jego niezgodności z Konstytucją; jeżeli poweźmie poważne wątpliwości w tym zakresie, powinien zwrócić się z odpowiednim pytaniem do Trybunału Konstytucyjnego.**

*(wyrok z dnia 16 kwietnia 2004 r., I CK 291/03, G. Bieniek, J. Frąckowiak, Z. Strus, OSNC 2005, nr 4, poz. 71; BSN 2004, nr 12, s. 7; IC 2005, nr 1, s. 50; MoP 2004, nr 10, s. 438 ; R.Pr. 2005, nr 3, s. 102)*

## **Glosa**

**Marka Jasińskiego**, Gdańskie Studia Prawnicze 2005, nr 4, poz. 22

Glosa ma charakter aprobujący. Autor uznał, że wątpliwość co do zgodności normy ustawowej lub niższego rzędu, niezależnie od tego, czy została powzięta przez sąd z urzędu, czy została podniesiona przez stronę, musi być rozstrzygnięta przez sąd rozpoznający konkretną sprawę. Jeżeli, w ocenie sądu, nie ma podstaw do twierdzenia, że dany przepis jest niezgodny z konstytucją, sąd stosuje go. W przypadku norm niższego rzędu sąd rozpoznający konkretną sprawę może, stwierdziwszy sprzeczność takiej normy z konstytucją, odmówić jej zastosowania.

Komentator dostrzegł natomiast rozbieżności dotyczące procedury usuwania niezgodności norm rangi ustawowej z konstytucją. Przedstawił dwa poglądy występujące w tym zakresie. Zgodnie z pierwszym z nich, w przypadku stwierdzenia niekonstytucyjności normy ustawowej sąd ma prawo do odmowy zastosowania przepisu uznanego za sprzeczny z konstytucją. Stanowisko takie zajął Naczelny Sąd Administracyjny w wyrokach z dnia 24 października 2000 r., V SA 611/00, oraz z dnia 14 lutego 2002 r., I SA/Po 461/01 (OSP 2003, nr 2, poz. 17), Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 29 sierpnia 2001 r., III RN 189/00 (OSNP 2002, nr 6, poz. 130) oraz Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 27 lutego 2002 r., III AUa 1493/01 (Prawo Pracy 2003, nr 5, poz. 42). Autor przytoczył argumenty wspierające to stanowisko, podniesione w wymienionych orzeczeniach.

Komentator przedstawił następnie ewolucję orzecznictwa Sądu Najwyższego i poglądów doktryny w kierunku przyjęcia drugiego stanowiska, bądź w ogóle odmawiającego sądom kompetencji kontroli konstytucyjności obowiązującego



ustawodawstwa (wyrok SN z dnia 30 października 2002 r., V CKN 1456/00), bądź przyznającego sądom kompetencje do badania zgodności przepisów rangi ustawowej z konstytucją, ale, w wypadku wątpliwości w tym zakresie, odmawiającego sądom prawa do odmowy zastosowania niekonstytucyjnego przepisu ustawy, a stwierdzającego konieczność wyczerpania procedury określonej w art. 188 Konstytucji RP (wyrok SN z dnia 7 listopada 2002 r., V CKN 1493/00).

W dalszej części glosy autor zaprezentował jednolitą linię orzecniczą Trybunału Konstytucyjnego, który uznał, że bezpośrednio stosowania konstytucji nie oznacza kompetencji do kontroli obowiązującego ustawodawstwa przez sądy i inne organy powołane do stosowania prawa oraz że domniemanie zgodności ustawy z konstytucją może być obalone jedynie wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego, a związanie sędziego ustawą obowiązuje dopóty, dopóki ustawie tej przysługuje moc obowiązująca (wyrok Pełnego Składu TK z dnia 31 stycznia 2000 r., P 4/99 oraz postanowienie TK z dnia 22 marca 2000 r., P 12/98).

Komentator ocenił jako trafne stanowisko Sądu Najwyższego zawarte w glosowanym wyroku. Wskazał, że zasada bezpośredniego stosowania konstytucji, wyrażona w art. 8, nie uzasadnia poglądu, że na tej podstawie sąd rozpoznający konkretną sprawę może odmówić zastosowania przepisu ustawy, uznanego przez niego za sprzeczny z konstytucją. Wynika to, zdaniem autora, ze związania sędziów w sprawowaniu swego urzędu przepisami konstytucji oraz ustaw. Glosator przytoczył również art. 193 Konstytucji RP określający procedurę pytań prawnych w przedmiocie zgodności aktu normatywnego z konstytucją. Uznał, że użycie w tym przepisie sformułowania „sąd może” oznacza obowiązek, a nie uprawnienie sądu do wystąpienia do Trybunału Konstytucyjnego w razie uzasadnionych wątpliwości co do zgodności przepisu z konstytucją. Autor podzielił także stanowisko Sądu Najwyższego, że konstytucja określa kompetencje sądów i Trybunału Konstytucyjnego i tylko Trybunałowi Konstytucyjnemu przyznaje w art. 188 prawo do orzekania niezgodności ustawy z konstytucją. Żaden przepis nie przyznaje natomiast takiej kompetencji sądom powszechnym.

Glosę aprobującą do wyroku opracował również K. Grzesiowski („Rzeczpospolita” z dnia 4 maja 2004 r.).

M.P.

\*

**W świetle art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz.U. Nr 60, poz. 595 ze zm.) ogłoszenie upadłości spółki jawnej nie uzasadnia uwzględnienia wniosku wspólnika o ogłoszenie jego upadłości, jeżeli wierzyciele spółki nie domagali się zaspokojenia od niego swoich wierzytelności.**

*(uchwała z dnia 5 sierpnia 2004 r., III CZP 41/04, A. Górski, J. Górski, Z. Strus, OSNC 2005, nr 7-8, poz. 129; BSN 2004, nr 8, s. 5; IC 2004, nr 9, s. 11; Wokanda 2004, nr 10, s. 11; MoP 2004, nr 17, s. 774; MoP 2005, nr 19, s. 948; Prok. i Pr. 2005, nr 3, s. 32)*

## **Glosa**

**Joanny Kruczalak-Jankowskiej**, Gdańskie Studia Prawnicze 2005, nr 4, poz. 5

Glosa ma charakter częściowo krytyczny. W pierwszej części opracowania autorka przytoczyła uzasadnienie glosowanej uchwały oraz obowiązującą regulację zdolności upadłościowej. Zauważyła następnie, że sytuację odwrotną niż w rozpatrywanej sprawie, tj. kwestię wpływu upadłości wspólników na sytuację poszczególnych osobowych spółek handlowych reguluje kodeks spółek handlowych. Odnośnie do spółki jawnej, ogłoszenie upadłości jej wspólników stanowi względną przyczynę rozwiązania spółki, lecz nie pociąga za sobą upadłości spółki.

Autorka, podzielając stanowisko Sądu Najwyższego, stwierdziła, że art. 5 ust. 3 pkt 2 i 3 Prawa upadłościowego i naprawczego stosuje się do wspólników osobowych spółek handlowych tylko wtedy, gdy również u każdego z nich zachodzą podstawy do ogłoszenia upadłości, niezależnie czy podstawy te zachodzą w stosunku do spółki. Kolejna część glosy poświęcona została pojęciu niewypłacalności będącej podstawą ogłoszenia upadłości. Autorka stwierdziła, że niewypłacalność następuje wtedy, gdy dłużnik nie wykonuje swoich zobowiązań, które są wymagalne. Uznała następnie, że dotyczy to zobowiązań cywilnoprawnych i publicznoprawnych, pieniężnych i niepieniężnych, związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą lub zawodową

i innych zobowiązań. Podała również, że dla określenia stanu niewypłacalności bez znaczenia jest przyczyna niewykonywania zobowiązań.

Autorka nie zaaprobowała stanowiska Sądu Najwyższego, że do ogłoszenia upadłości wspólników spółki jawnej konieczne jest, aby wierzyciele domagali się zaspokojenia od nich swoich wierzytelności w sposób czynny. Nie znalazła również podstaw do uznania, że brak zaspokojenia wierzytelności spółki przez wspólników dowodzi w sposób wystarczający istnienia niewypłacalności po stronie konkretnego wspólnika spółki jawnej. Dodała, że z wnioskiem o ogłoszenie upadłości może wystąpić sam wspólnik, jeżeli ma świadomość swojej niewypłacalności, natomiast stan niewypłacalności ustalić winien *ad casu* sąd w postępowaniu w przedmiocie ogłoszenia upadłości.

Głosowana uchwała została omówiona w przeglądach orzecznictwa przez Z. Strusa (Pal. 2004, nr 9-10, s. 219) oraz K. Osajdę (Glosa 2006, nr 1, s. 11).

M.P.

\*

**Gmina, a nie Skarb Państwa, jest biernie legitymowana w procesie o naprawienie szkody wynikłej wskutek wydania przed dniem 27 maja 1990 r. ostatecznej decyzji administracyjnej, jeżeli stwierdzenie jej nieważności lub stwierdzenie, że wydana została z naruszeniem prawa, nastąpiło po tej dacie (art. 36 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 10 maja 1990 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych – Dz.U. Nr 32, poz. 191 ze zm.).**

*(uchwała z dnia 16 listopada 2004 r., III CZP 64/04, M. Wysocka, H. Pietrkowski, H. Wrzeszcz, OSNC 2005, nr 11, poz. 182; OSP 2006, nr 2, poz. 16; BSN 2004, nr 11, s. 8; IC 2004, nr 12, s. 3; Wok. 2004, nr 12, s. 6; Wspólnota 2004, nr 25, s. 57; Wspólnota 2005, nr 7, s. 4; R.Pr. 2005, nr 6, s. 1068)*

## **Glosa**

**Wojciecha Machały**, OSP 2006, nr 2, poz. 16

Glosa ma charakter krytyczny. Na początku autor zauważył, że mimo generalnie sformułowanej tezy, uchwała dotyczy kwestii legitymacji bierniej w sprawach o naprawienie szkody wyrządzonej wskutek wydania wadliwej decyzji na podstawie przepisów dekretu z dnia 26 października 1945 r. o własności i użytkowaniu gruntów na obszarze m.st. Warszawy. Wskazał również na wagę rozstrzygniętego w uchwale zagadnienia. Przepis art. 160 § 5 k.p.a., stosowany mimo jego uchylenia do zdarzeń i stanów prawnych powstałych przed dniem 1 września 2004 r., zakreśla osobie niezadowolonej z decyzji organu administracji w sprawie przyznania odszkodowania 30-dniowy termin na skierowanie sprawy na drogę postępowania cywilnego. W konsekwencji, wytoczenie powództwa wobec nieodpowiedniego podmiotu może spowodować utratę możliwości uzyskania należnego odszkodowania.

Po przedstawieniu argumentacji Sądu Najwyższego glosator poddał ją krytycznej ocenie. Nie zgodził się z poglądem, że w art. 36 ust. 3 pkt 3 przepisów wprowadzających ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych *de facto* jest mowa o dwóch zobowiązaniach, z których pierwsze wynika z wadliwej decyzji, a drugie – odszkodowawcze – z decyzji stwierdzającej nieważność. Stwierdził, że zobowiązanie określone w art. 160 § 1 k.p.a., a podlegające ocenie z perspektywy art. 36 ust. 3 pkt 3 przepisów wprowadzających, wynika zawsze z jednej decyzji – albo wadliwej decyzji administracyjnej, albo decyzji stwierdzającej nieważność wadliwej decyzji administracyjnej. Zobowiązanie to ma jednolity – odszkodowawczy – charakter. Jako słabość koncepcji Sądu Najwyższego, że w przypadku odpowiedzialności odszkodowawczej związanej z wydaniem wadliwej decyzji administracyjnej występują dwa zobowiązania, autor uznał trudność ze wskazaniem, jaka byłaby treść roszczenia wynikającego z wydania wadliwej decyzji, skoro dopiero stwierdzenie nieważności tej decyzji nadaje mu charakter roszczenia odszkodowawczego. Glosator nie zaaprobował także zastosowania analogii z przepisu art. 36 ust. 3 pkt 4 przepisów wprowadzających względem przepisu art. 36 ust. 3 pkt 3, podnosząc, że zakres zastosowania tych przepisów jest inny.

Komentator zauważył, że stanowisko Sądu Najwyższego nie jest zakorzenione we wcześniejszym orzecznictwie. Wskazał na orzeczenia, w których Sąd Najwyższy nie kwestionował legitymacji bierniej Skarbu Państwa, a nawet wskazywał Skarb Państwa jako biernie legitymowany (wyrok z dnia 9 czerwca 1998 r., II CKU 147/97).

W dalszej części glosy autor przytoczył argumenty wspierające stanowisko odmienne od przyjętego w uchwale i zakładające, że Skarb Państwa jest biernie legitymowany w sprawach o naprawienie szkody wynikłej z niekorzystnej dla strony wadliwej decyzji administracyjnej wydanej przed 27 maja 1990 r., niezależnie od tego, kiedy nastąpiło stwierdzenie nieważności tej decyzji. Po pierwsze, wadliwe decyzje, do których odnosi się art. 36 ust. 3 pkt 3 przepisów wprowadzających, podejmowane były przez nieistniejące obecnie organy administracji państwowej, funkcjonujące jako *stationes fisci* Skarbu Państwa. Sukcesję Skarbu Państwa w odniesieniu do zobowiązań wynikłych z tych decyzji glosator uznał za naturalną. Po drugie, konsekwencją przyjęcia tezy uchwały będzie, zdaniem komentatora, przerzucenie na gminy ciężaru realizacji świadczeń odszkodowawczych także za te grunty, których w procesie komunalizacji – na podstawie art. 5 przepisów wprowadzających – nie nabyły. Po trzecie, teza uchwały jest wynikiem niezgodnej z konstytucją wykładni art. 36 ust. 3 pkt 3 przepisów wprowadzających, gdyż w wyroku z dnia 5 czerwca 2001 r., K 18/00 (OTK 2001, nr 5, poz. 118) Trybunał Konstytucyjny stwierdził, że co do zasady nie jest dopuszczalna ustawowa zmiana osoby odpowiedzialnej za szkodę bez zgody osoby poszkodowanej. Po czwarte, w uchwale pominięto przy wykładni systemowej i funkcjonalnej przepis art. 5 przepisów wprowadzających. Jego uwzględnienie prowadziłoby, zdaniem autora, do ograniczenia przez Sąd Najwyższy sukcesji zobowiązań odszkodowawczych przez gminę do przypadków, kiedy nieważna decyzja odnosi się do gruntów będących obecnie gruntami komunalnymi.

Głosę krytyczną do uchwały opracował również J. Jastrzębski (Sam.Teryt. 2005, nr 7-8, s. 132).

M.P.

\*

**Wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu uznający, że skarżącemu ograniczono prawo do sądu z naruszeniem art. 6 § 1 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka nie może stanowić podstawy skargi o wznowienie postępowania, bowiem nie jest przesłanką wznowienia postępowania z powodu jego nieważności określoną w art. 401 pkt 1 i 2 k.p.c.**

*(postanowienie z dnia 19 października 2005 r., V CO 16/05, M. Kocon, niepubl.)*

## **Glosa**

**Ewy Łętowskiej**, Europejski Przegląd Sądowy 2006, nr 1, s. 45

Autorka nie zgodziła się z wydanym przez Sąd Najwyższy rozstrzygnięciem. Zarzuciła, że rozpatrując kwestię wznowienia postępowania, Sąd wypowiedział się o braku związania Polski orzeczeniami Trybunału Praw Człowieka.

W glosowanym orzeczeniu sąd odrzucił skargę o wznowienie postępowania, jako nieopartą na ustawowej podstawie wznowienia, w sprawie, w której ETPCz zajął stanowisko, że skarżącemu ograniczono prawo do sądu.

Glosatorka podkreśliła, że Polska, a zatem wszystkie władze i organy państwowe, zobowiązane są do przestrzegania i poszanowania postanowień Konwencji o Ochronie Praw Człowieka. Jej zdaniem, na Sądzie ciążyła powinność doprowadzenia do stanu zgodności między treścią orzeczenia ETPCz a stanem ukształtowanym przez orzeczenie, będące podstawą stwierdzenia naruszenia prawa do sądu. Autorka zajęła stanowisko, że mimo braku odpowiedniej regulacji w kodeksie postępowania cywilnego, odnoszącej się do orzeczeń ETPCz, odpowiednia interpretacja art. 401 pkt 2 k.p.c. (pojęcia „pozbawienia strony możliwości działania”) pozwoliłaby, jej zdaniem, zrealizować sądowi jego konstytucyjny i „prawnomiędzynarodowy” obowiązek. Komentatorka podkreśliła, że art. 8 ust. 2 Konstytucji zobowiązuje do interpretacji ustaw zwykłych w duchu aksjologii konstytucyjnej i czerpiącej z wiążącego Polskę prawa międzynarodowego. Zdaniem glosatorki, Sąd Najwyższy oczekuje na interwencję zewnętrzną, zamiast rozwiązać problem kreatywnością interpretacyjną.

Autorka zaznaczyła, że instytucja wznowienia postępowania zmieniła swój zakres zastosowania, co jest konsekwencją osłabienia stabilności orzeczeń sądowych i uznania ich wzruszalności w wyniku oceny takich podmiotów, jak Trybunał Konstytucyjny, ETPCz czy ETS.

T.Z.

## **ORZECZENIA NIEPUBLIKOWANE**

### **prawo cywilne materialne**

*art. 89 k.c.*

**Niewykonanie umowy przez dłużnika może być, w określonej sytuacji, uznane za warunek rozwiązujący (art. 89 k.c.).**

*(wyrok z dnia 31 marca 2005 r., V CK 490/04, L. Walentynowicz, B. Czech, A. Górski)*

\*

*art. 170 k.c.*

**Do zajęcia dokonanego przez komornika w toku egzekucji z ruchomości przepis art. 170 k.c. nie ma zastosowania.**

*(wyrok z dnia 9 marca 2005 r., II CK 483/04, T. Żyznowski, G. Bieniek, B. Myszka)*

\*

*art. 423 k.c.*

**Nie usprawiedliwia zarzutu przekroczenia granic obrony koniecznej samo tylko przeciwstawienie doznanych przez napastnika obrażeń ciała brakowi takich obrażeń u osób odpierających napaść.**

*(wyrok z dnia 16 marca 2005 r., II CK 533/04, I. Koper, M. Bączyk, T. Domińczyk)*

\*

*art. 442 k.c.*

**Roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym przedawnia się zawsze po upływie dziesięciu lat od zdarzenia (art. 442 § 1 zdanie drugie k.c.), które ją wyrządziło bez względu na to kiedy powstała szkoda, kiedy poszkodowany powziął wiadomość o szkodzie i osobie zobowiązanej do jej naprawienia.**

*(wyrok z dnia 16 marca 2005 r., II CK 538/04, I. Koper, M. Bączyk, T. Domińczyk)*

\*

*art. 509 k.c.*

**Wstąpienie następcy prawnego pod tytułem szczególnym w miejsce poszkodowanego nie pozbawia przysługującego już następcy prawnemu roszczenia jego dotychczasowego charakteru.**

*(postanowienie z dnia 21 kwietnia 2005 r., III CZP 17/05, Z. Strus, Z. Kwaśniewski, G. Bieniek)*

\*

*art. 510 k.c., prawo bankowe*

**W umowie przelewu na zabezpieczenie spłaty kredytu bankowego, która wywołuje skutek rzeczowy (art. 510 § 1 k.c. w zw. z art. 101 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe, jedn.tekst: Dz.U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665 ze zm.), strony powinny zawrzeć postanowienie o powrotnym przejściu wierzytelności na cedenta po spłacie przez niego kredytu, co może przybrać postać zastrzeżenia warunku rozwiązującego, którego spełnienie powoduje *ipso iure* przejście wierzytelności z powrotem na zbywcę.**



(wyrok z dnia 8 marca 2005 r., IV CK 628/04, I. Gromska-Szuster, B. Czech, H. Pietrzkowski)

\*

art. 676 k.c., art. 677 k.c.

**1. Przepis art. 676 k.c. wyłącza stosowanie do zwrotu nakładów dokonanych przez najemcę przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu.**

**2. Art. 677 k.c. dotyczy zarówno roszczeń najemcy o zwrot nakładów koniecznych, jak i zwrot ulepszeń.**

(wyrok z dnia 7 kwietnia 2005 r., II CK 431/04, I. Koper, M. Sychowicz, D. Zawistowski)

\*

art. 676 k.c., art. 353<sup>1</sup> k.c.

**Dopuszczalna jest umowa, według której wartość nakładów poczynionych przez najemcę na rzecz najętą – bez względu na ich charakter (nakłady konieczne czy ulepszenia) – zostanie zwrócona przez wynajmującego w ten sposób, że kwota odpowiadająca wartości tych nakładów będzie sukcesywnie potrącana z czynszu najmu tak, że wysokość miesięcznego czynszu będzie pomniejszana nie więcej niż o około 1/4 jego części.**

(wyrok z dnia 7 kwietnia 2005 r., II CK 565/04, I. Koper, M. Sychowicz, D. Zawistowski)

\*

art. 913 k.c.

**Wyjątkowość wypadku, o którym mowa w art. 913 § 2 k.c., nie może sprowadzać się tylko do drastycznych przejawów agresji uniemożliwiających bezpośrednią styczność stron umowy. Taki wypadek może zaistnieć także**

wtedy, jeżeli zobowiązany z umowy dożywocia porzuca nieruchomość bez zamiaru powrotu, pozostawiając dożywcotników bez opieki i bez świadczeń, których zakres określa umowa.

*(wyrok z dnia 13 kwietnia 2005 r., IV CK 645/04, T. Żyznowski, T. Bielska-Sobkowicz, B. Czech)*

\*

*art. 952 k.c.*

**Zgodność zeznań świadków testamentu ustnego (art. 952 § 3 k.c.) powinna odnosić się do wszystkich rozrządzeń spadkodawcy, a nie tylko do niektórych z nich.**

*(postanowienie z dnia 15 kwietnia 2005 r., I CK 805/04, H. Pietrkowski, M. Bączyk, E. Skowrońska-Bocian)*

## **prawo cywilne procesowe**

*art. 64 k.p.c.*

**Niepubliczny zakład opieki zdrowotnej nie ma zdolności sądowej.**

*(postanowienie z dnia 13 kwietnia 2005 r., V CK 729/04, H. Pietrkowski, L. Walentynowicz, H. Wrzeszcz)*

\*

*art. 73 k.p.c.*

**W sprawie o zwrot zadatku po stronie powodowej nie zachodzi współuczestnictwo jednolite.**

(postanowienie z dnia 13 kwietnia 2005 r., V CZ 33/05, H. Pietrkowski,  
L. Walentynowicz, H. Wrzeszcz)

\*

art. 133 k.p.c.

**Przepis art. 133 § 3 k.p.c. ma zastosowanie także wówczas, gdy sama strona zgłosi wniosek o doręczenie pisma procesowego.**

(postanowienie z dnia 15 kwietnia 2005 r., I CZ 20/05, H. Pietrkowski,  
M. Bączyk, E. Skowrońska-Bocian)

\*

art. 196 k.p.c., art. 72 k.p.c.

**Wstąpienie do sprawy w charakterze powoda osoby, na rzecz której przelana została wierzytelność jeszcze przed wszczęciem procesu, może nastąpić na podstawie art. 196 k.p.c.; w takiej sytuacji nie zachodzi współuczestnictwo konieczne po stronie powodowej.**

(wyrok z dnia 11 marca 2005 r., II CK 487/04, A. Górski, M. Bączyk,  
J. Górski)

\*

art. 224 k.p.c.

**Zamknięcie rozprawy przed ukończeniem postępowania dowodowego, które zgodnie z art. 224 § 2 k.p.c. może nastąpić, gdy ma być jeszcze przeprowadzony dowód przez sędziego wyznaczonego lub przez sąd wezwany albo gdy ma być przeprowadzony dowód z akt lub wyjaśnień organów państwowych, jest dopuszczalne jedynie wówczas, gdy strony wypowiedziały**

**się lub co najmniej miały możliwość wypowiedzenia się co do faktów będących przedmiotem tego dowodu.**

*(wyrok z dnia 9 marca 2005 r., III CK 271/04, Z. Strus, M. Kocon, I. Koper)*

\*

*art. 247 k.p.c.*

**Prowadzenie dowodu ze świadków lub z przesłuchania stron na okoliczność, że cena sprzedaży nieruchomości podana w akcie notarialnym nie odpowiada cenie umówionej, narusza art. 247 k.p.c.**

*(wyrok z dnia 8 marca 2005 r., IV CK 630/04, I. Gromska-Szuster, B. Czech, H. Pietrkowski)*

\*

**Zawarte w akcie notarialnym oświadczenie woli w zakresie cen – jako składowy element umowy, której ważność ustawa uzależnia od zachowania formy notarialnej (art. 158 k.c.) – nie może być podważone (art. 247 k.p.c.).**

*(wyrok z dnia 13 kwietnia 2005 r., IV CK 684/04, T. Żyznowski, T. Bielska-Sobkowicz, B. Czech)*

\*

*art. 379 k.p.c.*

**Rozpoznanie apelacji strony chorej psychicznie i na skutek choroby niezdolnej do świadomego podejmowania decyzji, nie mającej ustanowionego pełnomocnika procesowego, bez zawiadomienia o sprawie prokuratora, pozbawia stronę możliwości obrony swoich praw, co powoduje nieważność postępowania.**

*(wyrok z dnia 6 kwietnia 2005 r., III CK 319/04, T. Domińczyk, B. Czech, S. Dąbrowski)*

\*

**Uczestnik postępowania może skutecznie podnieść w kasacji zarzut nieważności postępowania z powodu pozbawienia możliwości obrony praw innego uczestnika, który orzeczenia nie zaskarżył.**

*(postanowienie z dnia 28 kwietnia 2005 r., III CK 526/04, H. Wrzeszcz, I. Gromska-Szuster, B. Myszka)*

\*

*art. 495 k.p.c.*

**Przepis art. 495 k.p.c. nie stoi na przeszkodzie zmianie powództwa polegającej na tym, że zamiast spełnienia świadczenia w złotych powód żąda zapłaty w euro.**

*(wyrok z dnia 29 kwietnia 2005 r., V CK 523/04, J. Frąckowiak, T. Bielska-Sobkowicz, A. Struzik)*

\*

*art. 519<sup>1</sup> k.p.c.*

**W sprawie o dział spadku wartość przedmiotu zaskarżenia z reguły nie może przekraczać wartości udziału należącego do uczestnika wnoszącego kasację.**

*(postanowienie z dnia 14 kwietnia 2005 r., II CK 96/05, Z. Kwaśniewski)*

\*

*art. 626<sup>2</sup> k.p.c.*

**W postępowaniu o wpis w księdze wieczystej wnioskodawca może powołać dokument znajdujący się w aktach tej księgi. W takim wypadku nie ma obowiązku sporządzenia jego odpisu i dołączenia do wniosku.**

*(postanowienie z dnia 9 marca 2005 r., III CK 233/04, Z. Strus, M. Kocon, I. Koper)*

\*

*art. 626<sup>6</sup> k.p.c.*

**Wskazanie we wniosku o wpis hipoteki przymusowej innej nieruchomości niż tej, którą ma obciążać hipoteka, nie może zostać sprostowane, lecz wymagany jest nowy wniosek prawidłowo wskazujący nieruchomość, na której hipoteka ma zostać ustanowiona.**

*(postanowienie z dnia 18 marca 2005 r., II CK 561/04, J. Frąckowiak, G. Bieniek, I. Gromska-Szuster)*

\*

*art. 825 k.p.c., art. 981 k.p.c.*

**Przepis art. 825 pkt 2 k.p.c. uzasadnia umorzenie postępowania egzekucyjnego w części, w której tytuł wykonawczy został pozbawiony wykonalności, mimo że wyrok orzekający częściowe pozbawienie wykonalności uprawomocnił się po udzieleniu przybicia na rzecz licytanta, który wygrał przetarg.**

*(postanowienie z dnia 9 marca 2005 r., III CK 261/04, Z. Strus, M. Kocon, I. Koper)*

\*

*art. 840 k.p.c.*

Istniejąca w chwili powstania tytułu wykonawczego legitymacja współwłaściciela do dochodzenia całości czynszu najmu lokalu we wspólnej nieruchomości nie wygasa w wyniku późniejszej utraty przez niego współwłasności nieruchomości i okoliczność ta nie uzasadnia pozbawienia – na podstawie art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c. – wykonalności tytułu wykonawczego obejmującego wierzytelność czynszową za okres, gdy wierzyciel był współwłaścicielem.

*(wyrok z dnia 28 kwietnia 2005 r., III CK 504/04, H. Wrzeszcz, I. Gromska-Szuster, B. Myszka)*

\*

*art. 952 k.p.c.*

Zarzut naruszenia art. 952 k.p.c. ulega prekluzji z momentem uprawomocnienia się postanowienia o przybiciu, co wyłącza go z podstaw zażalenia na postanowienie o przysądzeniu własności.

*(postanowienie z dnia 9 marca 2005 r., III CK 258/04, Z. Strus, M. Kocon, I. Koper)*

## **ORZECZENIA, KTÓRE ZOSTANĄ OPUBLIKOWANE W OSNC 2006, NR 4**

**Od skargi na postanowienie zespołu arbitrów w sprawach o zamówienie publiczne pobiera się piątą część wpisu stosunkowego.**

*(uchwała z dnia 12 maja 2005 r., III CZP 19/05, S. Dąbrowski, A. Górski, B. Myszka, OSNC 2006, nr 4, poz. 57)*

\*

**Tytułowi egzekucyjnemu wydanemu przeciwko spółce jawnej, opatrzonemu na podstawie art. 778-1 k.p.c. klauzulą wykonalności przeciwko wspólnikowi tej spółki, sąd nie może nadać klauzuli wykonalności w trybie art. 787 k.p.c. przeciwko jego małżonkowi.**

*(uchwała z dnia 12 maja 2005 r., III CZP 21/05, S. Dąbrowski, A. Górski, B. Myszka, OSNC 2006, nr 4, poz. 58)*

\*

**Podstawę obliczenia opłaty stosunkowej przewidzianej w art. 45 ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji w brzmieniu obowiązującym przed dniem 13 listopada 2004 r. (Dz.U. Nr 133, poz. 882 ze zm.) stanowi wartość przedmiotu faktycznego zabezpieczenia. Do opłaty tej stosuje się art. 49 powołanej ustawy.**

*(uchwała z dnia 12 maja 2005 r., III CZP 27/05, S. Dąbrowski, A. Górski, B. Myszka, OSNC 2006, nr 4, poz. 59)*

\*



**Hipoteka zwykła, ustanowiona dla zabezpieczenia wierzytelności kredytowej banku, obejmuje ustawowe odsetki za opóźnienie w spłacie tej wierzytelności w zakresie wskazanym w art. 1025 § 3 k.p.c. Nie zabezpiecza natomiast odsetek za opóźnienie ustalonych w umowie kredytowej według zmiennej stopy procentowej, nawet gdyby zostały objęte treścią wpisu do księgi wieczystej.**

*(uchwała z dnia 20 maja 2005 r., III CZP 24/05, M. Bączyk, T. Bielska-Sobkowicz, B. Myszka, OSNC 2006, nr 4, poz. 60)*

\*

**Właściwość przemienna sądu, do którego pozew został wniesiony, powinna wynikać z okoliczności wskazanych w pozwie (art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c.).**

*(uchwała z dnia 9 czerwca 2005 r., III CZP 28/05, Z. Strus, K. Zawada, A. Struzik, OSNC 2006, nr 4, poz. 61)*

\*

**Wspólnota mieszkaniowa powstaje w razie sukcesywnego wyodrębniania lokali przez właściciela nieruchomości z jednoczesnym oddawaniem w użytkowanie wieczyste części gruntu, choćby niektóre lokale pozostawały niewyodrębnione.**

*(uchwała z dnia 9 czerwca 2005 r., III CZP 33/05, Z. Strus, K. Zawada, A. Struzik, OSNC 2006, nr 4, poz. 62)*

\*

**Sąd ma obowiązek wziąć pod uwagę w każdym stanie sprawy nieważność czynności prawnej (art. 58 § 1 k.c.), jednak tylko na podstawie materiału zgromadzonego zgodnie z regułami wskazanymi w art. 479<sup>12</sup> § 1 i art. 381 k.p.c.**

*(uchwała z dnia 17 czerwca 2005 r., III CZP 26/05, H. Pietrkowski, T. Domińczyk, Z. Strus, OSNC 2006, nr 4, poz. 63)*

\*

**Właścicielowi nieruchomości przysługuje roszczenie o odpowiednie wynagrodzenie za korzystanie z niej, przeciwko posiadaczowi służebności w złej wierze, niezależnie od zgłoszenia roszczenia określonego w art. 222 § 2 k.c.**

*(uchwała z dnia 17 czerwca 2005 r., III CZP 29/05, H. Pietrkowski, T. Domińczyk, Z. Strus, OSNC 2006, nr 4, poz. 64)*

\*

**W sprawie o separację nie jest dopuszczalna w postępowaniu apelacyjnym zmiana powództwa na żądanie orzeczenia rozvodu;**

*(uchwała z dnia 22 czerwca 2005 r., III CZP 23/05, I. Koper, T. Bielska-Sobkowicz, J. Górowski, OSNC 2006, nr 4, poz. 65)*

\*

**1. Sprawa między przedsiębiorcą, który w ramach działalności gospodarczej nabył wierzytelność w drodze przelewu, a dłużnikiem o jej zaspokojenie jest sprawą gospodarczą, jeżeli wierzytelność ta pozostaje w zakresie działalności gospodarczej prowadzonej przez dłużnika (art. 479<sup>1</sup> § 1 k.p.c.).**

**2. Sprawa z powództwa cesjonariusza przeciwko dłużnikowi o roszczenie wynikające z umowy zawartej między cedentem a dłużnikiem podlega rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym, chyba że wartość przedmiotu sporu (umowy) przekracza kwotę określoną w art. 505<sup>1</sup> pkt 1 k.p.c.**

*(uchwała z dnia 22 lipca 2005 r., III CZP 45/05, J. Gudowski, J. Frąckowiak, J. Górowski, OSNC 2006, nr 4, poz. 66)*

\*

**Poręczyciele na wekslu *in blanco* nie mogą powoływać się na jego nieważność jako podstawę zwolnienia z odpowiedzialności wekslowej z tego powodu, że remitent po otrzymaniu od wystawcy weksla niezupełnego uzupełnił go, wpisując datę wystawienia wcześniejszą niż wpis wystawcy w Krajowym Rejestrze Sądowym.**

*(wyrok z dnia 5 maja 2005 r., III CK 520/04, Z. Strus, G. Bieniek, Z. Kwaśniewski, OSNC 2006, nr 4, poz. 67)*

\*

**Prawomocne rozstrzygnięcie o żądaniach opartych na art. 72 ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (jedn. tekst: Dz.U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1547 ze zm.) nie stanowi przyczyny odrzucenia pozwu o ochronę dóbr osobistych na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c.**

*(postanowienie z dnia 5 maja 2005 r., IV CK 735/04, M. Wysocka, S. Dąbrowski, E. Skowrońska-Bocian, OSNC 2006, nr 4, poz. 68)*

\*

**Jeżeli rękojmia, o której mowa w art. 962 k.p.c., zostaje wpłacona za pomocą przekazu pocztowego, jej złożenie następuje w chwili doręczenia adresatowi (komornikowi lub sądowi) kwoty pieniężnej określonej w tym przekazie.**

*(postanowienie z dnia 5 maja 2005 r., IV CK 4/05, M. Wysocka, S. Dąbrowski, E. Skowrońska-Bocian, OSNC 2006, nr 4, poz. 69)*

\*

**Przymusowe umorzenie udziałów nie może być wykorzystywane do usunięcia wspólnika ze spółki z przyczyn przewidzianych w art. 266 § 1 k.s.h.**

(wyrok z dnia 12 maja 2005 r., V CK 562/04, M. Kocon, Z. Kwaśniewski, K. Zawada, OSNC 2006, nr 4, poz. 70)

\*

**Przesłanka przedstawienia do zapłaty weksla własnego z klauzulą "bez protestu" jest spełniona także wtedy, gdy w terminie określonym w art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. – Prawo wekslowe (Dz.U. Nr 37, poz. 282) nie zastano w lokalu, o którym mowa w art. 87 ust. 1 Pr.weksl., wystawcy weksla własnego ani jego pełnomocnika lub nie udało się odnaleźć tego lokalu w miejscu płatności weksla.**

(wyrok z dnia 12 maja 2005 r., V CK 588/04, M. Kocon, Z. Kwaśniewski, K. Zawada, OSNC 2006, nr 4, poz. 71)

\*

**Przepisy art. 26 Konwencji o jurysdykcji i wykonywaniu orzeczeń sądowych w sprawach cywilnych i handlowych sporządzonej dnia 16 września 1988 r. w Lugano (Dz.U. z 2000 r. Nr 10, poz. 132 i 133) wprowadzają zasadę tzw. uznania automatycznego (*ex lege*). Warunkiem uznania nie jest prawomocność orzeczenia.**

(wyrok z dnia 19 maja 2005 r., V CK 783/04, J. Górowski, M. Sychowicz, H. Wrzeszcz, OSNC 2006, nr 4, poz. 72)

\*

**Wadliwa obsługa rachunku bankowego polegająca na umożliwieniu lub tolerowaniu przestępczej działalności pracownika banku może stanowić czyn niedozwolony instytucji bankowej (art. 415 k.c.)**

(wyrok z dnia 20 maja 2005 r., III CK 661/04, M. Bączyk, T. Bielska-Sobkowicz, B. Myszka, OSNC 2006, nr 4, poz. 73)

\*

**Wierzytelność zasądzona prawomocnym orzeczeniem sądu jest wierzytelnością zaskarżalną w rozumieniu art. 498 § 1 k.c. i może być przedstawiona do potrącenia.**

*(wyrok z dnia 20 października 2005 r., II CK 126/05, I. Koper, B. Myszka, M. Sychowicz, OSNC 2006, nr 4, poz. 74)*

\*

**Brak w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania oraz odpowiadającego ustawowym wymaganiom uzasadnienia tego wniosku (art. 398<sup>4</sup> § 1 pkt 3 k.p.c.) jest brakiem nieusuwalnym, powodującym odrzucenie skargi kasacyjnej przez sąd drugiej instancji (art. 398<sup>6</sup> § 2 k.p.c.).**

*(postanowienie z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, I. Gromska-Szuster, B. Myszka, M. Sychowicz, OSNC 2006, nr 4, poz. 75)*

\*

**Skarga kasacyjna oparta wyłącznie na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów jest niedopuszczalna.**

*(postanowienie z dnia 23 września 2005 r., III CSK 13/05, J. Gudowski, OSNC 2006, nr 4, poz. 76)*

\*

**Od postanowienia sądu drugiej instancji oddalającego zażalenie na zarządzenie o zwrocie pozwu skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie przysługuje.**

*(postanowienie z dnia 13 stycznia 2006 r., II CNP 31/05, J. Górski, OSNC 2006, nr 4, poz. 77)*

## INFORMACJE

W dniu 16 lutego odbyło się zgromadzenie sędziów Izby Cywilnej, zwołane na podstawie art. 18 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. Nr 240, poz. 2052 ze zm.) celem omówienia corocznego projektu informacji o działalności Izby i istotnych problemach wynikających z jej orzecznictwa. W zgromadzeniu udział wzięli: Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego prof. dr hab. Lech Gardocki, Prezesi Sądu Najwyższego gen. dyw. Janusz Godyń (kierujący Izbą Wojskową) i prof. dr hab. Walerian Sanetra (kierujący Izbą Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych) oraz sędzia Sądu Najwyższego Jadwiga Żywolewska-Ławniczak (reprezentująca Prezesa Sądu Najwyższego kierującego Izbą Karną). Uczestniczyli ponadto: Szef Kancelarii Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego Antoni Cyran oraz po. dyrektora Biura Studiów i Analiz Romuald Szewczuk. Gościem zgromadzenia był także Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa, sędzia Sądu Apelacyjnego w Warszawie Krzysztof Strzelczyk, który od marca rozpoczyna delegację w Izbie Cywilnej.

Prezes Sądu Najwyższego kierujący Izbą Cywilną prof. dr hab. Tadeusz Ereciński przedstawił informację o działalności Izby w 2003 r. (tekst projektu tej informacji opublikowaliśmy w nr 2 „Izby Cywilnej”), podkreślając zwłaszcza wielki wysiłek sędziów Sądu Najwyższego, który doprowadził do znacznego ograniczenia zaległości kasacji.

W dyskusji nad sprawozdaniem wzięli udział sędziowie Sądu Najwyższego: Tadeusz Żyznowski, Barbara Myszka, Jacek Gudowski, Antoni Górski, Elżbieta Skowrońska-Bocian, Józef Frąckowiak, Zbigniew Strus, Mirosław Bączyk, Lech Walentynowicz i Henryk Pietrkowski.

Po zakończeniu dyskusji i zgłoszonych niewielkich uwagach do tekstu projektu zgromadzenie sędziów Izby jednomyślnie przyjęło informację o działalności Izby i istotnych problemach wynikających z jej orzecznictwa.

W dalszej części narady wysłuchano informacji Przewodniczącego Krajowej Rady Sądownictwa Krzysztofa Strzelczyka oraz Wiceprzewodniczącego Rady

Stanisława Dąbrowskiego na temat bieżących prac Rady oraz sytuacji w wymiarze sprawiedliwości. W dyskusji na ten temat uczestniczyli sędziowie Sądu Najwyższego: Maria Grzelka, Iwona Koper, Irena Gromska-Szuster, Jacek Gudowski oraz Teresa Bielska-Sobkowicz.

\*

W dniu 27 lutego Zgromadzenie Ogólne Sędziów Sądu Najwyższego dokonało wyboru na kolejną kadencję dwóch członków Krajowej Rady Sądownictwa, reprezentujących w Radzie Sąd Najwyższy. Spośród trojga kandydatów wybrani zostali sędziowie Sądu Najwyższego: Stanisław Dąbrowski (Izba Cywilna) oraz Teresa Flemming-Kulesza (Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych).

## Dane statystyczne - luty 2006

Lp.	Rodzaj spraw	Ruch spraw									
		Pozostało z okresu ubiegłego	Wpłynęło	Załatwiono							Pozostało do rozpoznania
				Razem	Sposób załatwienia						
					Podjęto uchwałę	Oddalono	Zmieniono	Uchylono w całości bądź częściowo	Odmówiono przyjęcia do rozpoznania	Inny sposób	
1.	CK	60	10	40	-	15	-	11	9	5	30
2.	CSK	286	160	179	-	15	1	26	104	33	267
3.	CZP, w tym:	25	6	11	7	-	-	-	-	4	20
	- art. 390 k.p.c.	16	5	8	6	-	-	-	-	2	13
	- skład 7-miu	8	1	2	-	-	-	-	-	2	7
	- pełny skład	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-
4.	CZ	66	43	53	-	29	2	12	-	10	56
5.	CO, w tym	6	12	11	-	3	-	-	-	8	7
	- art. 401 k.p.c.	1	1	-	-	-	-	-	-	-	2
	- art. 45, 48 k.p.c.	5	11	11	-	3	-	-	-	8	5
6.	CSP	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7.	CNP	37	45	43	-	-	-	-	21	22	39
8.	CA	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9.	CN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10.	RAZEM	480	276	337	7	62	3	49	134	82	419